

Laisvoji Olimpiada

Šiaurės Amerikos lietuviai, latviai, estai
ir ukrainiečiai Kanadoje ruošia
Laisvąją Olimpiadą

Kai Amerika paskelbė boikotą prieš Maskvos olimpiadą, pasigirdo daug nepatenkintų balsų. Esą toks boikotas yra bereikšmis; jis ne tik neprivers Sovietų Sąjungos pasitraukti iš Afganistano, bet ir sunaikins tą draugystės ir taikos idealą, kuriuo olimpinės žaidynės yra pagrįstos. Tačiau politika, deja, jau seniai yra įsivėlusį kiekvieną gyvenimo šakelę, taipgi ir sportą, o didžiausias liudininkas to kaip tik ir yra Sovietų Sąjunga. Nesutrukdyta olimpiada būtų tarnavusi Maskvai kaip milžiniškas propagandos įrankis. Sąjungoje išleistas olimpinis leidinėlis, pavyzdžiui, teigia, kad pasaulio kraštų sutikimas laikyti olimpiadą Maskvoje parodo tų kraštų pripažinimą Sovietų Sąjungos politikos ir jos taikingo nusiteikimo. Tos "taikos" pavyzdžiui pasirodžius Afganistane, vakarų kraštai pradėjo pergaltoti siuntimą savo sportininkų į Maskvą. Toks veiksmas gal ir neištrauks sovietų kariuomenės iš Afganistano, bet jis žymiai sumažins sovietų propagandos įtaką ir taip pat labai stipriai išreikš laisvojo pasaulio opinią, į kurią Sovietų Sąjunga jau nebe gali nereaguoti.

Pasitaikius šiai progai iškelti bendrai visų pavergtų tautų padėti, Šiaurės Amerikos baltiečiai (lietuviai, latviai, estai) ir ukrainiečiai susitarę nusprendė suruošti "Laisvą Olimpiadą" (Free Olympics), demonstruojančią išeivijos palaišumą boikoto ir iškėliančią

žmogaus teisių pažeidimus tiek Afganistane, tiek pačioj Sovietų Sąjungoj. Pagrindiniai rėmėjai yra baltiečių ir ukrainiečių sporto organizacijos ir tų tautų bendruomenės.

Zaidynės vyks liepos 4-6 d.d. prie Toronto (Centennial Park Sports Complex, Etobicoke, Ont.). Liepos 4 d. vakare bus oficialus atidarymas su olimpinės liepsnos nešimu ir kultūrine programa. Šeštadienį ir sekmadienį (liepos 5-6 dienomis) vyks šių sportų varžybos: tinklinio, krepšinio, futbolo, lengvosios atletikos. Šaudymas vyks anksčiau, birželio mėnesį. Sekmadienį vakare - iškilmingas uždarymas. Iš lietuvių tarpo žais rinktinės Šiaurės Amerikos jaunimo komandos, kurios dalyvaus po savo tautos vėliava.

Laisvoji Olimpiada pasitaiso pati savaitgalį kaip tautinių šokių šventė Chicagoje. Tai apgailėtina, bet neišvengiama. Rengėjai turėjo atsižvelgti į galimybę gauti patalpas, į kitų dalyvaujančių tautų nutarimus, o taip pat ir į laiko stoką (Maskvos olimpiada jau artinasi, reikia tinkamu laiku patraukti vietinės spaudos dėmesį).

Prieš olimpiadą bus išleistas leidinys, kuriame aprašyta dalyvaujančių tautų sporto istorija ir išymybės. Zaidynių išlaidoms padengti yra sudaryta loterija, bilietai jau pardavinėjami. Be kitų premijų, galima laimėti kelionę dviem asmenim į Nassau. Šios olimpiadą (Nukelta į 2 psl.)

LAIMINGOS KELIONĖS Į P. AMERIKĄ! Nerija išskrenda koncertuoti birželio 5 d. į Pietų Ameriką. Nuotraukoje pirmoje eilėje: Roma Balytė, Zita Kripavičiūtė, Laima Švarcė, Rūta Giedraitytė, Ligyja Rociūnaitė, Mirga Bankaitytė, Rita Balytė, Danutė Miškinytė-Belzinskienė. Stovi: Kristina Kuprevičiūtė — akomponiatorė, Sigutė Lenkauskaitė, Rita Čyvaitė-Kliorienė — vadovė, Nijolė Lenkauskaitė ir Ona Kliorytė.

AUSTRALIJOJE ĮAMŽINTAS HENRIKAS ŠALKAUSKAS

Antanas Laukaitis

Praeitų metų pabaigoje staugė miręs Australijos lietuvių žymiausias dailininkas Henrikas Šalkauskas yra įamžinamas Australijos meno pasaulyje. Jo motina, Ona Šalkauskienė, savo vienintelio sūnaus atminimui, įsteigė Henriko Šalkausko vardo premiją, tam tikslui N.S.W. Meno Galerijai įteikdama \$30,000 pinigų sumą. Galerijos vadovybė, investavusi šią sumą, iš gautų procentų kiekvienais metais paskirs premiją geriausiam modernaus meno kūriniui, kuris taps galerijos nuosavybe, tuo pačiu Meno Galeriją praturtinant Henriko Šalkausko vardo meno kūrniais. Iki šiol

N.S.W. valstijoje žymiausias meno premijos buvo: Archibals - \$3000, Wynne - \$2000 ir Suliman - \$1000, kai Perth, Vakarų Australijos pati didžiausia iš visos Australijos meno premija yra \$5000. Naujai įsteigta Henriko Šalkausko meno premija bus \$6000, kas ją padarys pačia didžiausia visoje Australijoje. Ona Šalkauskienė nėra iš tų turtingųjų mūsų lietuvių čia. Pelninai pardavusi savo namą ir pakankamą sumą pasilikusi savo pragyvenimui, ji likusius pinigus išdalino. Nepa miršo jinau ir lietuvių, kurių gyvenime Sydnejuje jinau visą laiką dalyvauja, plačiai skaito lietuvišką spaudą ir, reikalui esant, paremia juos.

Ona Šalkauskienė, 1918 metais jau bebaigianti medicinos studijas, įstojo į besikuriančią Lietuvos kariuomenę, yra viena iš nedaugelio moterų savanorių kūrėjų. Pirmosios sovietų okupacijos metu, - jos vyras buvo suimtas ir nukankintas, ji liko našle su jaunu sūnumi Henriku, kurį ji gražiai išaukino, išleido į mokslus ir rūpinosi juo Vokietijoje ir čia, Australijoje. Staigus sūnaus netekimas, jam būnant savo meninio iškilimo viršūnėje, motiną gana smarkiai sukrėtė. Ji nutarė likviduoti savo dalį turto, paskiriant jį sūnaus atminimui ir paremiant lietuviškus reikalus čia.

Būdama didelė sapudų mėgėja ir įvertindama lietuviškos spaudos reikšmę, ji paskyrė \$3000 Australijos lietuvių savitraščiui "Mūsų Pastogė". Taip pat \$3000 auką ji paskyrė ir Australijos Lietuvių Fondui, linkėdama, kad šis fondas ateityje dar daugiau tvirtų,

tėtų, remdamas lietuvišką meną, literatūrą ir mokslą. Savo sūnaus Henriko atminimui ji taip pat paskyrė \$1000 ir Sydnejaus lietuvių sporto klubui "Kovas", su kuriuo H. Šalkauskas visą savo gyvenimo laiką Australijoje buvo labai tampriai surištas. Henrikas buvo šio klubo steigėjas, ilgas metus žaidė už koviečių pirmąją krepšinio komandą ir buvo nuolatinis šio sporto klubo rėmėjas, daug kartų paaugodamas brangius savo paveikslus piniginiam sportininkų parėmimui.

Australijos lietuviai, o taip pat ir australų meninis pasaulis, niekada nepamirš šio mūsų iškiliausio dailininko, ypatingai dabai, kai jis bus taip gražiai įamžintas. Tuo pačiu ir jo mielai mamai Onai Šalkauskaienei priklausau didžiausia, ypatingai sydnėjiečių lietuvių, padėka, už tokią nuosirdžią ir taip reikšmingą finansinę paramą.

PAVERGTUJŲ TAUTŲ
PIRMININKAS - LIETUVIS

N.S.W. valstijos Pavergtųjų Tautų Tarybos pirmininkas šiuo metu yra lietuvis A. Kramilius. Tai judrus ir darbo nebijantis sydnėjiešis, kurio vadovaujama P.T. Taryba nepraleidžia progos bent kokiais darbais protestuoti prieš bent kokią sovietų agresiją. Jie organizuoja boikotus gatvėse, plačiai rašo spaudoje, jie yra matomi televizijoje, girdimi per radio ir savo įvairiais rasta bombarduoja pačią Australijos vyriausybę ir kitas užsienio ambasadas. Nesenai jie pasiuntė laišką Sovietų ambasadoriui į Canberra N.G. Sudarikov, nuorašus pasiunčiant Australijos ministeriui pirmi-

(Nukelta į 2 psl.)

Gub. Ronald Reagan ir ponis, priešrinkiminės kampanijos metu priima iš Michigano lietuvių respublikonų Reagano kandidatūrai remti komiteto pirm. Jono Urbono Tamošaičių knygą "Lithuanian National Costume" ir Viktoro Veselkos — Marijos kopytėlę.

Iš partizaninio judėjimo Lietuvoje

1944 m. vokiečiams iš Lietuvos pasitraukus, Lietuvą vėl okupavo rusų kariuomenė. Greit po okupacijos bolševikai apskričių centruose įsteigė karinius komisariatų. Po dviejų savaičių kariniai komisariatai paskelbė vyrų mobilizaciją į rusų kariuomenę nuo 18 iki 55 m. amžiaus. Raudoni mobilizaciniai lapeliai rusų ir lietuvių kalbomis buvo iškabinėti visur. Tad ir mūsų apskrities vyrai (tada gyvenau Rokiškio apskr.), kurių amžius tinka, visi turi prisistatyti į karinį komisariatą. Nuvykau ten ir aš, nes tikrai žinojau, jog dėl tam tikrų priežasčių mane į kariuomenę neims. Kaip gražu, kad iš 12 Rokiškio valsčių su maždaug 40000 gyventojų atvykome tik 7 vyrai. Ir iš šio skaičiaus nė vienas netikome į kariuomenę. Po komisijos gavę dokumentus, važiuavome namo su džiaugsmu. Matėme, kad lietuviai neskuba klausyti naujų atėjūnų. Keista, kad į kariuomenę nestojo net

vietiniai rusai, kurių mūsų kraštą buvo ištisi kaimai.

Maždaug po mėnesio vėl buvo kartojamas vyrų šaukimas. Bet šį kartą valsčiaus valdžios atstovai, apylinkių pirmininkai ir sekretoriai, milicijos darbuotojai ir tarnautojai iš apskrities centro vaikščiojo po kaimus ir miestelius, nešiodami mobilizacijos šaukimus. Bet ir tai jiems nesisekė. Apie mobilizaciją daug ką perspėjo kai kurie milicijos darbuotojai. Todėl vyrai, pamatę ateinančius pareigūnus, tuojaus pasislėpdavo. Šaukimus pareigūnai nešiojo apie dvi savaites, bet juos mažai kam įteikė. Šaukimus reikėjo gražinti į valsčius. Panašiai dėjosi visoje Lietuvoje. Respublikos karinis komisaras informavo Lietuvos Komunistų partiją ir vyriausybę apie esamą padėtį Lietuvos bolševikinė valdžia bijojo apie tai pranešti Maskvai. Tų pat metų spalio mėn. įvykęs Komunistų partijos CK plenumas priėmė nutarimą organizuoti šaukiamojo amžiaus vyrų gaudynes. 1944 m. lapkričio mėn. iš apskričių centrų, valsčių tarnautojų ir kareivių buvo sudarytos ginkluotų aktyvistų grupės vyrų gaudynėms. Po kaimus ir miestelius naršė ginkluoti bolševikai ieškodami vyrų. Sugauta labai nedaug. Mat prieš gaudynes vėl buvo duota žinia apie gresiantį pavojų. Gaudynės vyko nakčia. Kai kur gaudytojus vyrai pasitiko šautuvų ugnimi. Drąsus vyras Petras Garška iš Sodelių kaimo, Juodupės valsč., pamatęs besiantinančius gaudytojus prie sodybos, atidengė ugnį iš kariško šautuvo. Nuo jo taiklios šaulio rankos krito trys bolševikai. Tik gaila, kad po nelygios kovos žuvo ir pats Garška. Gaudynės truko ilgai — beveik kas savaitę, kol pasibaigė karas. Per gaudynių susišaudymus žuvo Kamajų valsč. partorgas Baronas ir to pat valsč. saugumo viršininkas Bušujevas bei draudimo agentas Baltrūnas.

Šaukiamojo amžiaus vyrai, matydami pavojų, kad gaudynės nesiliauja, nutarė paimti ginklus ir stoti kovon su bolševikais dėl Lietuvos laisvės atkūrimo. Ginklų būta nemažai. Jų turėjo šauliai, tarnavę Plechavičiaus kariuomenėje ir Lietuvos savisaugos daliniuose. Miškuose vyrai iš pradžių planavo kaip ir ką daryti. Nebuvo vadų, nebuvė ryšių su kitais Lietuvos valsčiais ir apskritimis.

Laimė nusišypsojo nelauktai. Buvo sužinota, kad Panemunio valsčiuje yra pasilikęs buvęs Lietuvos karininkas Kalpokas. Jis jau buvo subūręs trijų valsčių vyrus. Į Kalpoko armiją jau buvo stoję Panemunio, Pandėlio ir Skapiškio valsčių vyrai. Pas vadą nuvyko Juodupės, Rokiškio ir Obelių valsčių atstovai, prašydami priimti ir juos bendrai kovai su bolševikais. Jis sutiko. Davė nurodymus, ką reikės daryti, kaip kovoti, kaip ateityje palaikyti ryšius. Tada mūsų atstovai grįžo į savo būrius, padarė susirinkimą ir labai džiaugėsi, kad turės tokį puikų vadą ir bus nevieniši.

Pagal vado nurodymus buvo išrinkti valsčių koviniai vadai. Juodupės valsč. partizanų vadu buvo išrinktas stud. med. Mulokas iš Vištagerklis vienk. (žuvęs kovoje). Rokiškio valsč. p. vadu buvo išrinktas Juozas Gasiūnas iš Palukšnių km. (žuvęs k.). Obelių valsč. p. vadu buvo išrinktas Povilas Streikus, vėliau bolševikų sugautas ir nuteistas mirti.

Lietuvos partizanus labai rėmė ūkininkai: šėpė maistu, avalyne, drabužiais. Daug kaimo gyventojų sekėdavo kariuomenės judėjimą, vietinės valdžios veiksmus, nuotaikas ir tuoju pranešdavo partizanams. Atėjus žiemai, daug ūkininkų partizanus laikė savo namuose, juos maitino ir saugojo.

Šiaurės Lietuvos partizanų vadas Kalpokas greit susisekė su daugelio Lietuvos apskričių partizanais. Centrinis partizanų štabas buvo įsteigtas Biržų girioje. Iš šio štabo buvo vadovaujama Rokiškio, Kupiškio, Joniškio, Panevėžio, Anykščių ir Zarasų apskritims. Centrinio štabo viršininku buvo paskirtas Kalpokas. Dėl jo sumanymo tose ap-

krityse bolševikų valdžia buvo tik oficialiai, o faktinai viešpatavo partizanai.

Į partizanų gretas susibūrė labai daug vyrų. Juos išmaitinti buvo sunku. Vadas įsakė partizanams maisto neimti iš gyventojų, o iš tarybinių ūkių. Mat buvusiose dvaruose bolševikai įsteigė tarybinius ūkius.

1944 m. bolševikai žemdirbiams uždėjo duokles, kurias jie kartais turėjo vežti net organizuotai į apskričių centrus gurguolėmis. Vadas davė nurodymą paimti šiuos produktus partizanų maitinimo fondui. Ginkluoti vyrai pastodavo miškuose tas gurguoles ir pasiimdavo sau vežamus produktus, žemdirbiams išduodami pažymas, kad bolševikai iš žemdirbių nereikalauja daugiau duoklės.

Žemdirbiams buvo uždėtos ir pieno duoklės. Pienių vedėjams buvo įsakyta sviestą nevežti į apskričių centrus — jį paimdavo partizanai. Nepaklusnūs vedėjai buvo baudžiami.

Kiekvienoje kovoje didelę rolę vaidina spauda. Vado Kalpoko sumanymu buvo leidžiamas laikraštis "Į Laisvę!" Laikraštį leisti reikėjo popieriaus, rašomų mašinelių ir kt. Buvo duotas nurodymas ryšinininkams, kokių nors būdu iš įstaigų išgauti rašomų mašinelių ir kitų reikmenų. Labai daug pasidarbavo pil. M. iš Antalieptės. Jis dienos metu nuvažiuodavęs į bet kurį valsčių ir paimdavo rašomąją mašinėlę. Tada valsčių tarnautojai labai gerdavo, todėl M. kaip tik tuo ir pasinaudodavo...

Įvairios partizanų operacijos buvo atliekamos daugiausia naktimis. Tokie žygiai, ypač žiemą, labai vargino vyrus. Užtat buvo duotas nurodymas iš tarybinių ūkių paimti arklius ir naudoti savo reikalams.

Kalpokas į vadų susirinkimus keliaudavo vienas ir be jokio ginklo. Tik persirengdavo įvairiai: kunigu, rusų karininku, moterimi ar elgeta. Vienos kelionės metu rusų kareiviai jį sulaukė. Atvežė į Biržų įgulą, pavedė vienam sargybiniui jį saugoti. Sargybinis, išvaręs ir sušalęs atsisėdęs prie šiltos krosnies, užmigo. Tada Kalpokas, ištraukęs iš

rašomojo stalo stalčių, smogė sargybiniui į galvą. Kai tas apsvaigo, Kalpokas, persirengęs sargybinio rūbais, pasiėmė jo šautuvą ir, niekieno netrukdomas, išėjo.

Už Kalpoko galvą bolševikai buvo paskyrę didelę sumą pinigų. Kai rusų kareiviai jį buvo sugavę, tai net nepagalvojo, kad čia tokia svarbi asmenybė.

Išvien su partizanais kovojo ir kaimų gyventojai. Kaimuose buvo labai daug ryšininkų. Južintų valsčiuje buvo nustatytas toks slaptažodis: jei kaimuose siautėja bolševikai, tai kaimo gyventojai ant savo tvorų džiauna puodynes. Kai ramu, nėra bolševikų, tada ant tvorų nėra ir puodynų. Partizanai iš miško per žiūronus pasižiūrėję, mato, kas darosi kaimuose.

Juodupės valsč. Apūniškio miške apsistojo daug partizanų. Kai į Juodupę atvažiuodavo kareiviai, ryšininkas pranešdavo kalviam gyvensiems netoli miško. Tie daužydavo į priekalus su kūjais ir smarkiai dūmėdavo iš kalvės dūmtraukių.

1944-45 m., dar nesibaigus karui, kariniais sunkvežimiais iš Latvijos į Rokiškio geležinkelio stotį per Aleknų, Suvainišio miškus buvo vežami žemės ūkio produktai rusų kariuomenei. Tada Kalpokas davė nurodymą apšaudyti rusų mašinas ir paimti produktus.

Pokario metais atsirado išdavikų, stojusių tarnauti bolševikams. Tada vado įsakymu jie būdavo įspėjami nutraukti gėdingą išdavystę. Daugelis pakluso. Kai kurie net tapo gerais partizanų pagalbininkais.

Partizanai labai mylėjo savo vadą. Jie visi įsisąmonino jo šūkį: "Tėvynė arba mirtis!"

Po daugelio raginimų ir gaudynių visvien niekas iš rusų kariuomenės nėjo. Tada valdžia buvo priversta pranešti apie tai Maskvai. Stalinas, gavęs tokį nemalonų pranešimą, tuojaus įsakė kariuomenės daliniams suiruoti baudžiamąją ekspediciją į Lietuvos miškus. 1945 m. vasario mėn. po Lietuvos miškus pasipylė dideli rusų kariuomenės daliniai. Jie "šukavo" miškus.

(Nukelta į 4 psl.)

Laisvoji Olimpiada...

(Atkelta iš 1 psl.)

dos pajamos bus skiriamos Sovietų Sąjungos politinių kalinių ir jų šeimų bei Afganistano pabėgėlių pašalpai. Prieš olimpiadą yra numatyti įvairūs priėmimai ir banketas, kuriuos kviečiami žymesnieji politikai ir vietinės spaudos atstovai.

Norintieji dalyvauti, plačiau pasiinformuoti ar paremti šį sporto ir kultūros spektaklį, prašomi kreiptis į informacijos centrą: 1613 Bloor St. W Toronto, Ontario, M6P 1A6. Telefonas: (416) 534-1444.

Siuo metu pasaulio akys nukreiptos į Maskvą, tad nepraleiskime progos dalyvauti masinėje demonstracijoje prieš sovietų imperializmą ir žmogaus teisių pažeidimą.

K. Parėštytė

Australijoje...

(Atkelta iš 1 psl.)

ninkui M. Frazer, Amerikos prezidentui J. Carter, J.T. Generaliniam sekretoriui, spaudai, televizijos ir radio stotims protestuojant prieš R. Armijos įsiveržimą į Afganistaną, tai palyginant su įsiveržimu į Pabaltijo valstybes 1940 metais.

Australijos lietuviai sportininkai taip pat plačiai prisidėjo prie Maskvos olimpiados boikotavimo. Paskiriems sporto klubams pasiūlius, Australijos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Valdyba pasiuntė išsamią raštą Ministeriui Pirmininkui M. Frazer, kur buvo plačiai parašyta, kad Australijos lietuviai sportininkai visapusiškai remia Ministerį Pirmininką jo užsimojime boikotuoti Maskvos olimpiadą. Į šį raštą labai gražiai ALFAS pirmininkui J. Jonavičiui atsakė pats Ministeris Pirmininkas M. Frazer, nuoširdžiai padėkodamas už pilną jo darbo supratimą ir įvertinimą.

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA (USPS 157580)

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$13.00. Single copy 20 cents.

Prenumerata metams \$13.00, pusę metų \$7.00 • Atskiros numerio kaina 20 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomėnė • Ne spausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

TAUTINIS IDEALIZMAS

Zmogus mylis savąją tautą nedvejodamas sako, kad jo tauta yra idealizmo ramstis. Mat, tautai ryžtamasi aukoti visas jėgas, nes jos gerovėje taip pat sutelpa paskiro žmogaus gerovė ir jo buities prasmė.

Gyvendami svetur, mes savo idealizmo ramsčiu pasirinkom taip pat tautą, kuriai ryžtamės aukoti visą entuziazmą, susikaupimą ir pajėgumą kultūriniam veikimui. Atrodo, kad negalima būtų išvaizduoti ir tokio išskirto žmogaus, kuris neturėtų paveldėtų savo tautos ypatumų. Ir tik ten jis gali tarpti, kur jo igimtieji ypatumai randa atitinkamas sąlygas, būtent - savo tautoje.

Zmogus pasaulin atsineša palikimą siekti gėrio. Beieškant gėrio konkretaus pavida-lo, vis vien apsisistojama ties savo tauta, nes patsai žmogaus instinktas tarsi sako, kad tauta yra tas šaltinis, kuris ji apdovanoja praeities turtais, kur ir jis gali palikti savuosius laimėjimus, praturtindamas tą šaltinį. Žodžiu, taip yra kuriamas tautos menas, literatūra, taip gimsta politiniai laimėjimai ir pralaimėjimai.

Zmogus nutraukęs ryšį su savo tauta, su jos tradicijomis, papročiais, atrodo lyg benamis, savo tarpimui neberandą tinkamų sąlygų. Jis tarsi yra išrautas iš tos žemės, kurioje galėjo rasti sau tinkamas gyventi kultūrinės sąlygas. Tai, gi, išsiskyrimą iš savo tautos seka sielos nuskurdinimas, nes tada žmogus nebeturi tvirtos tautinės atramos.

Nūdien politiniams verpetams grūmojant, reikalinga pajusti tos tvirtos atramos būtinumą su visu tautiniu idealizmu.

Pagarbą turime atiduoti - brangindamai tautos palikimą, istoriją, didžiuosius Lietuvos praeities veikėjus ir, žinoma, dabartinius ryžtingus kovotojus, laisvės siekėjus...

Aplamai, tarnavimas tautai turi reikštis aktyviu darbu, saugojant ją nuo žalingų įtakų stiprinant moralines jėgas, apsaugant gyvenusių kartų sukurtus kultūros lobius. Nors tarnavimas savo tautai gali būti įvairus, bet tikslas tegali būti vienas - didybė ir jos garbė. Visų tautiškai susipratusių lietuvių veikimas turi apspėsti, kas tautai naudinga, tolinant visą, kas jai gali kenkti ar slopinti jos pažangą ir siekiamus tikslus.

Tautoje vyksta visų žmoniškųjų vertybių pasireiškimas. Tauta atidengia plačiausias

galimybes reikštis visiems, ypači jaunuo-menės idealizmui, kurį kartai pakerta nepastovių vertybių perversinimas, vienas kitam prieštaraujantieji žmonių siekimai, pralaimėjimai.

Dabar, kada pasaulyje jaučiama moralinė krizė, ne tik pavergtos tautos, bet ir nepavergtosios yra apvildinėjamos komunistinių idealizmu kaip tik tada, kada žmogui, ypač jaunimui, reikia kelrodžio iš tokio politinio samysio - tauta yra vienintėlis ramstis, kuris prilaiko pažiūrų tvirtumą ir neleidžia grįmsti neigiamų pasaulėžiūrų verpetuose.

Jokia žemiška auka neatrodo per didelė, kai eina kalba apie tėvynės teises ir jos meilę. Čia yra viena aukščiausių ir kilniausių žmogaus sielos gyvenimo aistrų. Tai kilnioji tautos meilės aistra, tai yra siekimas ir globojimas savo asmens vertingumo, kurio šaknys glūdi tautoje. Tai gi negalima išvaizduoti tokio išskirto žmogaus, kuris neturėtų paveldėtų savo tautos ypatybių. Ir tik ten jis gali tarpti, kur jos igimtieji tautiniai ypatumai randa atitinkamas sąlygas savo tautoje. Ryšio nutraukimas su savo tauta yra lyg žygis prieš žmogaus prigimtį.

Be to, svarbus ir būtinas yra įsisąmoninimas tautinės sąvokos, nes ji yra ne tik reikšminga, bet ir reikalinga. Be sąmoningos šios sąvokos supratimo, žmogus ne tik kad savo tautai nepadedą, o kartais net trukdo.

Neveltui sakoma, kad tauta, kuri nori augti ir tvirtėti svetimoje aplinkoje, turi reikalauti iš savo vaikų aukštų idealų, didelių darbų ir uolios pasiryžimo. Istorija byloja, kad žmogus be aukštesnių siekimų, nors ir materialiai pertekęs, išsigema, merdi, nyksta ir pamažu dingsta svetimųjų tautų tarpe.

Gyvendami svetur nepateisintume savo istorinės paskirties kaip atskira lietuvių tautos kamieno šaka, jei nepamertume savo sielos stipriai, savaimingai lietuviška idealizmo kultūra. Tik savo sukurtais dvasios vertybėmis tegalime užimti garbingą ir nemirstamą vietą svetimųjų tautų tarpe.

J. Miškinis

FABRICATING HOUSE

LOOKING FOR MATURE CONSCIENTIOUS PERSON EXPERIENCED WITH SEWING HELPFUL BUT NOT NECESSARY. ABLE TO COMMUNICATE. GOOD BENEFITS. NEAR 20TH-3TH N. Y. C. CALL PERSONNEL OFFICE
212-691-0700 (22-24)

Antanas Rūkštelė — Pajūris saulei leidžiantis (aliejus).

GINTARAS — MOKSLININKŲ DĖMESIO CENTRE

Septintoji Baltiškų Studių Skatinimo Draugijos (AABS) Konferencija šįmet rengiama tarptautinėm studijos pagraisėjusiame Georgetown Universitete, Washington, D. C. Ji įvyks birželio 5-8 dienomis ir sutrauks apie 400 ar daugiau mokslo žmonių iš viso pasaulio. Bus paskaityta virš 100 Pabaltijį liečiančių mokslo darbų iš įvairių mokslo šakų.

Senovės istorijos ir archeologijos šakai vadovaus Joan Todd, jauna amerikietė mokslininkė iš Kalifornijos, kuri New Yorke, 1976 metais įvykusioje penktoje konferencijoje buvo visus sudominusi savo mokslo darbu apie Baltijos gintaro iškasenas Graikijoje ir jo rolę priešistoriniais laikais. (O 1974 m. ji buvo atspausdinusi straipsnį senovės gintaro tema AABS leidžiamam žurnale Journal of Baltic Studies).

Šįmet visi senovės istorijos ir archeologijos sekcijos darbai koncentruosis apie šią tematiką. Čia pirmą sykį dalyvaus kai kurie žymūs šios srities mokslininkai, nepabaltiečiai.

Pirmąją sesiją atidarys Marija Gimbutienė, būsimoji AABS prezidentė, kuri nesenai grįžo iš mokslinio darbo viešnagės Pabaltijy. Ji kalbės apie vėliausius archeologinius tyrinėjimus Pabaltijo kraštuose. Šioj sesijoj taip pat dalyvaus Curt Beck, žymiausias archeologijos chemikas pasauly, kuris daugiau prisidėjo prie mokslinio Baltijos gintaro tyrinėjimo negu betkoks kitas dabartinis mokslininkas (Jo straipsniai, spausdinti profesiniuose archeologijos žurnaluose atvėrė vartus į naujus tyrinėjimo metodus). Remdamasis chemine analize ir archeologiniais atradimais, jis aptars gintarą Akmens ir Bronzos amžiuje.

Antroji sesija nagrinės Baltijos gintarą Viduržemio Jūros kultūrose. Jai vadovaus Etruskų tyrinėtoja

Larissa Bonfante ir Peter Wells iš Peobody Muziejaus, Harvarde, kuris turi didelę gintaro kolekciją. Kodėl Jugoslavijos ir Italijos žmonės taip labai norėjo gintaro iš Pabaltijo? Kaip jis susijęs su šios geografinės srities taip vadinamu "situla" tautų aristokratinėm vertybėm? Virš — minėti mokslininkai nagrinės šias problemas.

J. Paul Getty muziejus nesenai įsigijo naują senovės gintaro išdirbinių kolekciją. Jo kuratorius Faya Frell, kalbės apie gintaro naudojimą italų ir ne italų kilmės žmonių tarpe. Konferencijos klausytojai bus pirmieji, kurie turės progos pamatyti (ilustracijose) šį

naują gražų lobyną.

Visi šie žinomi šeši mokslininkai dalyvaus abiejose sesijose, klausinėdami vienas kitą ir atsakinėdami į visus dalyvių klausimus apie gintarą.

Apie kitų šakų įvairias sesijas pakalbėsime kitą kartą. Į konferenciją galima vykti iš anksto užsiregistravus, ar neužsiregistravus. Registracijos blankų ir informacijos reikalu kreiptis šiuo adresu: Mr. J. Toots, 393 West Side Drive, Apt. 301, Gaithersburg, Maryland 20760. (as)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

"Amber Holidays"

1980 M. EKSKURSIJOS
I LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

MASKVA/VILNIUS:

Birželio 19 — \$ 999.00	Rugpjūčio 28 — \$ 999.00
Liepos 15 — \$ 999.00	Rugsėjo 17 — \$ 899.00
Rugpjūčio 7 — \$ 999.00	Rugsėjo 24 — \$ 899.00
Rugpjūčio 13 — \$1199.00	Spalio 8 — \$ 879.00
(su Ryga)	Gruodžio 26 — \$ 779.00

Visos grupės aplankys KAUNĄ ir TRAKUS, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

Registruokitės iš anksto —
GRUPĖSE VIETŲ SKAIČIUS RIBOTAS.

**TRANS-ATLANTIC TRAVEL
SERVICE, INC.**393 West Broadway
P. O. Box 116,
South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Norintiems atsikviesti giminės iš Lietuvos tvarkome dokumentus asmeniškai ir paštu — paruošimas yra tik \$40.00.

Trans-Atlantic Travel Service, Inc., vidaus ir užsienio agentūra, turinti daugiausia patyrimo kelionių organizavime, jau nuo 1960 metų SĖKMINGAI ir RŪPESTINGAI išsiunčia visą eilę ekskursijų į LIETUVĄ ir į kitas pasaulio šalis.

Istaigai vadovauja:
ALDONA ADOMONIENĖ ir ALBINA RUDZIŪNIENĖ.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES. REGISTERED TRAVEL AGENT # TA 0324

Iš partizaninio judėjimo Lietuvoje...

(Atkelta iš 2 psl.)

Partizanai stojo į nelygią, bet garbingą kovą. Daug žuvo, bet nė vienas gyvas rusams nepasidavė. Kiekvienas vadovavosi šūkiu: "Tėvynė arba mirtis"!

Po tos kariuomenės operacijos partizanų liko dar daug. Liko gyvas ir Kalpokas. Kai bolševikų kariuomenės daliniai iš miškų pasitraukė, vadas, susisiekęs su valsčių partizanų vadais, davė nurodymą žiemą partizanams apsigyventi pas gyventojus kaime nedidelėmis grupėmis po 3-4 žmones. Gyventojai mielai juos priėmė, maitino ir globojo iki pavasario. Atėjus pavasariui, partizanai vėl išėjo į miškus ir tęsė kovą.

Žiemą partizanai didelės veiklos išvystyti negalėjo. Reguliariai išeidavo jų leidžiamas laikraštis "Į Laisvę"! Bolševikė valdžia džiugavo, kad per žiemą buvo ramu, bet pavasarį visos Lietuvos teritorijoje partizanai atnaujino savo veiklą.

Bolševikai valsčių centruose suorganizavo savisavos būrius po 10-15 vyrų, kuriuos žmonės vadino sribais. Į šiuos būrius stėjo labai menkos moralės žmonės, dažniausiai vagys, girtuokliai, chuliganai ir tinginiai. Jų tikslas — kovoti prieš partizanus. Bet sribai nebuvo pajėgūs kovoti prieš partizanus. Jie slankiodavo naktimis po kaimus, gąsdindavo gyventojus, vagiliaudavo ir net plėšikaudavo. (Šį faktą patvirtina ir filmas "Laiptai į dangų").

1946 m. vasarą Panemunio valsčiaus sribai siuntė į Suvainiško apylinkę. Nakties metu užėję į vieną sodybą, rado vadą Kalpoką, kuris buvo anksčiau atėjęs ir laukė ryšininkų. Vadas, pamatęs ateinant būrį sribų, greitai persirengė kunigo rūbais, šeimininkė gulė į lovą, atseit — kunigas atvyko pas ligonę. Sribai, įėję į vidų ir pamatę, kad "kunigas" parimes prie "ligonės", išėjo.

Partizanai visokiais būdais kliudė bolševikams įgyvendinti savo programą Lietuvoje.

1945 m. pavasarį rusų valdžia savo teritorijoje ir okupuotose kraštuose išleido karo paskolos lakštus. Jų platintojai buvo skiriami daugiausia mokytojai. Kalpoko nurodymu valsčių partizanų vadams reikėjo paimiti surinktus iš lakštų platintojų pinigus bei parašyti pakvitavimus, kad lakštų platintojai nenukentėtų nuo

bolševikų. Jei platintojai geruoju neatiduotų pinigų, pavartoti ginklą. Partizanams pareikalavus atiduoti pinigus jų pragyvenimo fondui, lakštų platintojai mielai juos atiduodavo. Tik vienas lakštų platintojas (Variakojis iš Čedasų) pasipriešino ir buvo nukautas.

1946 m. žiemą bolševikai suruošė rinkimus į Aukščiausiąją Tarybą. Jie iš anksto tikėjosi, kad rinkimai ramiai nepraeis. Į rinkimines apylinkes prie būstinių pristatė rusų kariuomenės būrius, kad partizanai nesunaikintų dokumentų. Partizanai net negalvojo užpuldinti tas būstines, nes žinojo, kad žmonės ir taip neis balsuoti. Rinkimų dieną į rinkimines būstines iki pavakario atėjo labai mažai žmonių. Tada bolševikai "balsus" išvežiojo gyventojams į namus. Čia kaip tik išvežiotus ir pasitiko partizanai. Jie žmonėms nedarė nieko, tik atimdavo rinkiminius biuletenius ir juos sunaikindavo. Kai apie tai sužinojo apskričių centrai, jie nenustebo, o davė griežtus įsakymus valsčių vadovams, kad balsavimo rezultatai vis vien būtų 100%... Rinkiminių apylinkių sekretoriais buvo skiriami mokytojai. Atidarius balsavimo urnas paaiškėjo, kad rinkimai sužlugę. Tadą buvo duotas sekretoriams nurodymas biuletenių neskaičiuoti, o į protokolus rašyti balsavusių tiek, kiek yra sąrašuose rinkėjų, kad būtų balsavimas šimtapro-

centinis... Taigi taip buvo "išrinkta" pirmoji Lietuvos Aukščiausioji Taryba.

Pasibaigus karui, valdžia išleido potvarkį, kvietusį partizanus nutraukti kovą ir registruotis pagal tą gyvenamąją vietą, iš kurios buvo išėta į partizanus. Kai apie šį potvarkį sužinojo Kalpokas, tuoju susisiekęs su visais apskričių ir valsčių partizanų vadais, padarė susirinkimą centriniam partizanų štabe Biržų girioje. Buvo nutarta nevaržyti partizanams grįžti į namus. Dauguma partizanų atsisakė nutraukti kovą ir pasiliko partizanų gretose. O kurie paliko Lietuvos girias, išėdami prisiekę, kad prireikus vėl stos į kovą už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę.

Deja! Bolševikai parodė ir čia savo niekšybę. Kaip tik sugrįžo į namus partizanai, už keletos dienų bolševikai, juos suėmę, teisė už tėvynės "išdavimą".

Partizanai, pamatę tokią apgaule, nėjo iš miškų, o tie, kurie buvo išėję, vėl stėjo į partizanų gretas ir tęsė kovą.

Vadui Kalpokui rūpėjo kiekvieno kovotojo likimas ir jo ateitis. Po ilgų kovos metų buvo aišku, kad 1918 m. įvykiai nepasikartos. Lietuvos laisvė dar toli, o reikia gelbėti vyrus, kurie tiek daug padirbėjo dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės.

1957 m. rudenį vadas sužinojo, kad Rokiškio rajono, Didsodės apylinkėje Rokiškio milicija išdavinėja pasus apylinkės gyventojams. Vadui atėjo mintis, kad da-

bar labai gera proga aprūpinti pasais savo vyrus. Vadas davė nurodymą vienam savo partizanų ryšininkui, kad šis be didelio triukšmo paimtų iš pasų stalo viršininko lagaminą su pasais ir ir dokumentais.

Po darbo, vakare pasininkai važiuodavo autobusu iš Juodupės į Rokiškį. Partizanų ryšininkas atvažiavo į Juodupės miestelį anksčiau. Kai į miestelį atvažiavo pasų stalo viršininkas Baukys su palydovu, ryšininkas, juos užkalbinęs, pavadino išgerti. Užėję į bufetą, tiek prisigėrė, kad visiems išėjus iš bufeto, ryšininkas iš girtų milicininkų be vargo paėmė lagaminą ir nuėjo savo keliu. Baukys, prasi-blavęs paryčiu ir pamatęs, kas įvyko, nusišovė.

Vadas Kalpokas, pasirūpinęs savo kovotojų likimu,

nutarė pasitraukti į užsienį. Nors tais metais jau buvo sunku tai padaryti, bet jam pavyko. 1958 m. mums nežinomomis aplinkybėmis jis pateko į švediją. Bolševikų nužudytą jo brolio Vlado žmona gavo laišką iš švedijos, o vėliau iš Vakarų Vokietijos. Dabar jo likimas mums nežinomas. Galbūt, jis jau miręs. Dabar jam būtų 79 m. amžiaus.

Partizaninė kova Lietuvoje truko iki 1951. Kituose rajonuose dar ilgiau. Niekas nenorėjo pasiduoti bolševikinei vergovi. Visi troško laisvės ir nepriklausomybės. Lietuvos gyventojai jautė bolševikams didelę neapykantą už jų padarytas Lietuvai skriaudas.

Prisimenu dar ir šiandien iš buvusio Lietuvos partizanų laikraščio "Į Laisvę"! J. Dociaus eilėraštį:

MES ŽENGIAME

Dienas dienom išgražinę
Mes žengiame!
Gana svajonių ir saldžių mirazų,
Per daug jau vaikščiota padangėmis.

Mes einame!
Po kojom skamba brangi, miela žemė,
Prisimenam jos laisvės kainą...
Gana ją priešai purvino ir žemino!

Krauju nuplovėme likimą vergo,
Ranka rankon žygiuoja broliai aisčiai!
Per kruvinas audras ir darganas
Išnešim laisvę saulėtą ir skaisčią!

Mes einame su dideliu tikėjimu,
Darbais galingi, nepalaužiami.
Užkursime visoj tėvynėje
Tėvynės meilės laužą!

Amiko

(Aušra Nr. 19-59)

Perrinkit

Demokratas

MARK McELROY

COUNTY RECORDER

SPECIALUS PRANESIMAS ETNIKAMS...

Cuyahoga apskrities tautinės grupės turi laimę perrinkti savo draugą, prityrusį pareigūną į County Recorder vietą.

- MARK McELROY — Re-elect the endorsed nationalities friend.
- MARK McELROY — Has formerly served as Councilman, State Representative, State Senator, School Board Member, and Attorney General of Ohio.
- MARK McELROY — Has served as County Recorder since 1963.
- MARK McELROY — Re-elect an experienced public official.
- MARK McELROY — Has established the best County Recorder's office in the country.
- MARK McELROY — Has helped fight inflation by running an efficient office.
- MARK McELROY — Re-elect a proven friend of the Nationalities.
- MARK McELROY — His legal background as an attorney adds to his experience and expertise.

DEMOCRATIC PRIMARY ELECTION, TUES., JUNE 3, 1980

X

Perrinkit Mark McElroy, remiamą tautybių draugą

The Cuyahoga County Nationalities to Re-Elect Mark McElroy for County Recorder, Mrs. Casimir Bielen, Sec'y., 6821 Fleet Avenue, Cleveland, Ohio 44105

WANTED EXPERIENCED
ELECTROPLATERS

Norwalk metal finisher requires experienced Electroplaters for expanding operation. 40 hrs. work week. Good salary/benefits.

WRITE OR CALL:
TRALLSET, INC.
327 MAIN AVENUE
NORWALK, CT. 06852
203-846-3257

(19-25)

Bronys Raila

Nepamirštamas Kazys Inčiūra

Šimto prakalbų į Lietuvą rinkinyje "VAIVOS RYKŠ-TĖJE" Bronys Raila pasakoja apie daugelio mūsų kultūros veikėjų, ypač rašytojų, skaudų likimą pokariniais sovietinės sprespaudos dešimtmečiais. Jų tarpe itin jautriai mini savo jaunystės draugą ir Lietuvos radijo bendradarbį Kazį Inčiūrą...

Tarp miglų mėlynų ateinu ir iriuos
Laivelio prie tylių tų gėlių — vandenuos.
Kas vėlais vakarais čia ateis ir lankys,
Kai manęs neberas ir užges žiburys? ..

Taip, tasai žiburys užgeso 1974-jų metų lapkričio trisdešimtają. Bet jo šviesios atšvaitos liko, ir šie tokie skambūs, tokie muzikalūs, aukštaitiškai graudūs žodžiai dar ilgai aidės lietuvių literatūros vandenuos.

Kaip tikiuos atspėjot, jie priklauso poetui Kaziui Inčiūrai, vienam iš pačių dainingiausių ir lyriškiausių nepriklausomos Lietuvos laikotarpio poetų.

Silta prisiminti, kad su mieluoju Kaziu turėjau laimės palaikyti ilgą ir jokio šešelio nesudrumstą draugystę dar nuo tų laikų, kai mokėmės toje pačioje Panevėžio gimnazijoje. O ir vėliau keletą metų kartu dirbom Kauno valstybiniame Radiofone — abu kalbėjom į tą patį mikrofoną, nors ir apie skirtingus dalykus. Jis buvo radio pranešėjas — 'spykeris', o aš kalbėdavau apie gyvenimą, kaip jis atspindėjo tos dienos laikraščiuose.

Lietuvos ir užsienio lietuvių spaudoje apie poeto mirtį buvo šiek tiek neilgų pranešimų, bet mažai, per mažai. Rašantieji sužymėjo jo parašytų knygų pavadinimus: lyrikos rinkinių, apysakų, romanų, eiliuotų poetiškų padavimų, operos libretų teatro pjesių.

Jo būta produktingo rašytojo, pasireiškusio kone visuose literatūros žanruose.

Sunkiau jam buvo palikti apčiuopiamus pėdsakus kitoje meninės veiklos srityje. O buvo jis ir išlavintas profesionalinis aktorius dar Nepriklausomybės laikų ir vėliau sovietinės Lietuvos teatruose.

Atsimenant kaip rūščiai poetą niekino ir kankino sovietų valdžios organai, turėčiau suktikti, kad vienas, bene vienintelis, gana šiltas poeto nekrologas buvo įdėtas 1975 metų 'Pergalės' žurnalo pirmame numeryje.

Ji rašęs prisitaikėliškas tarybinis poetas Eugenijus Matuzevičius atsisveikino su Kaziu Inčiūra, kaip 'gražaus ir gailaus poetinio polėkio žmogumi, kurio širdis buvo kupina tikros ir didelės meilės poezijai teatro menui, gėriui ir gražiui gimtajai žemei'...

Tame straipsnyje velioniui rašytojui ir aktorui taip pat buvo atiduota paskutinė pagarba, kaip 'skambaus ir gražaus poetinio žodžio meistrai, troškusiam savo liaudžiai prasmingo ir šviesaus gyvenimo'.

Ir E. Matuzevičius dar mįlingiau pridėjo, kad rašytojas turėjęs tam gyvenime 'skaudžių kryžkelių', 'sunkių išbandymų', nes susidūręs su 'dramatiškos epochos lūžiais ir audrom'. Gi jo gyvybė pakirtusi sunki ir ilga liga...

Toks dabar pamėgtas sovietinis žodynas: gimtoji žemė, skaudžios kryžkelės, audros, lūžiai, dramatiška epocha... Ką jie pasako?

Būdinga, kad Vilniuje apie tą 'epochinę ligą' vis dar negalima nei diagnozės pasakyti, nei aprašyti operacijos fatališkų pasėkų. Jei kur pateikiama trumpa Inčiūros biografija ir jo knygų išleidimo datos, tai, kaip taisyklė, visur 'stebuklingai' iš jo gyvenimo iškrinta ištisas dešimtmetis: nuo 1951 ligi 1962 metų. Tartum nieko tuomlaik nebūtų įvykę...

O kad amžiaus pabaigoje poetas atrodė tikrai labai pavargęs ir prikankintas, tai matė ir kai kurie mano draugai, iš Amerikos nuvykę Vilniun ir turėję progos susitikti Kazimierą.

Pasakojo, kaip jis be galo baugiai laikėsi, vis lyg kažko išsigandęs, tartum ko besisaugojas ir aplink besidairantis. Daugiau atsiskleisdavo tik

nuošalėje ar per pasivaikščiėjimus parkuose. Tada jis pasisakydavo, kiek per dešimt metų iškentėjęs tremtyje, kur budeliai nepataisomai palaužę jo sveikatą. Neslėpdavo ir nusivylimą kai kuriais buvusiais teatro aktorais, kurie jį skandinę ir išdavę.

Kodėl šis, kaip dabar išdrįstame sakyti, grožio ir gėrio savo liaudžiai tetroškęs žmogus, nesimaišęs politinėse rietenose nei pogrindžio sąjūdžiuose, turėjo būti ilgiem metams nuteistas ir ištremtas iš tėvynės? Ir kokia laukinė civilizacija turėjo tikslą lietuvių rašytoją šitaip persekioti, sunaikinti jo sveikatą, vėliau pati gėdydamasi apie tai nors pusiau lūpų prasiartiti?

I TALKĄ ALKAI

Dr. Juozas Kriauciūnas

Retkarčiais spaudoje pasirodo straipsnių ar bent trumpų žinučių apie Alką — Amerikos Lietuvių Kultūros Archyvą, esantį Putname, Connecticuto valstijoje.

To archyvo-muziejaus vertybės, susidedančios iš lietuvišką kultūrą reprezentuojančių dalykų, buvo rinktos darbštus prelatu Pranciškaus Juro per 57 metus.

Į tas vertybes įeina netoli 50 tūkstančių įvairių knygų, lietuviškų arba apie Lietuvą. Didelė dauguma pasaulyje pasirodžiusios lietuviškos periodikos. Daugelio laikraščių pilni komplektai, pradedant praėjusio šimtmečio antros pusės metais. Yra čia kai kurių buvusių lietuviškų parapijų archyvai, taip pat ir tose parapijose gyvavusių draugijų archyvai. Čia yra ir keliolikos rašytojų, visuomenininkų, žurnalistų rankraščiai ir archyvai, pav.: A. Giedriaus, S. Ylos, Širvydo, Krupavičiaus ir kit. Taip pat archyvai lietuvių skautų ir ateitininkų, pradedant pokario metais Vokietijoje. O ir sustojusio laikraščio "Keleivis" didelė archyvų

Kodėl išbrovę kitataučiai taip įtūžusiai šoko naikinti Lietuvos rašytojus ir daugelį kultūrininkų, gabendami juos į svetimos šalies tundras, ledynus ir dykumas?

Gal tai retorika — bet taip sunku tat suprasti. Dar sunkiau pateisinti. Net ir dialektinio materializmo metodu aiškina istorija to nesupras ir, tikiu, barbaram nedovanos. Ne, mes to niekaip neužmiršim!

Iš Sibiro grįžęs poetas tėvynėje kiek atsigavo ir rodė gražių vaidybinių polėkių. Kaip pasakojo Vilnių aplankęs aktorius Stasys Pilka, Kazys šauiniai, tiesiog meistriškai gebėjęs rečituoti "Anykščių šilėlį".

Veltui tavo mintys į svetur keliauja.

Saulė, nors šviesiausia, bus svetur tamsi.

Čia brangiau už auksą juodos žemės saują,

Nes kiekvienoj dulkėj čia tu pats esi.

dalis rado čia prieglobstį. Taip pat Balfo, kol jis buvo New Yorke, archyvai.

Muziejus turi virš 150 įvairių meno kūrinių. Tarp jų yra labai vertingų, pav.: kambario sienos didumo paveikslas — Lietuvos Didysis Kunigaikštis Steponas Batoras įsteigęs Vilniaus universitetą.

Gausus rinkiniais tautinis reikmenų skyrius. Yra gyvenviečių modelių, tikrų ratelių ir kraitinių skrynių, miniatiūrinių ir tikro didumo ūkio, namų apyvokos ir kitokių įrankių. O audinių, mezginių, gintaro ir kitokių papuošalų — daugybė. Šiam skyriui priklauso ir medžio piaustiniai. Įžymybė — 300 metų senumo priejuostė ir medžio pjaustyns "Smūtkelis", prieš keliolika metų atsiųstas iš Lietuvos.

Negaliu nepaminti medalių, pinigų, pašto ženklų, bei visokių draugijų ar lietuviškų suvažiavimų ženklelių. Tūkstančiai fotografijų, vaizduojančių seną ir neseną praeitį, pilni stalčiai. Paminėtinas ir gausus lietuviškų plokštelių rinkinys, o prie jų ir lietuvių muzikų paliktos gaidos.

Visos tos vertybės buvo sukrautos prel. Juro statytoje patalpoje. Bet vertybės nesiliaujant didėti, nes beveik kasdien gaunama naujų, pastatas tapo tik kultūrinių vertybių sandėliu, o jų sutvarkymas ir parodymas pasidarė nebeįmanomas. Reikėjo rūpintis patalpų praplėtimu. Taip Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija, kuriai archyvas-muziejus buvo perleistas, pasistengė sudaryti visai atskirą junginį — Alkos globos komitetą, kurin įeina visokių pažiūrų visiems žinomi asmenys iš Amerikos ir Kanados, ir Alkos direktorata, kuris tiesioginiai rūpintųsi Alka. Pirmam vadovauja enciklopedijų leidėjas Juozas Kapočius, antram — dr. vet. A. Stankai-

Tada per vieną Amerikos lietuvių laikraštį (Bostono "Keleivį") viešai kviečiau jį atvykti su deklamacijom pas Amerikos lietuvių, prašydamas sovietų sutikimo duoti jam turistų vizą. Nors įrodinėčiau, kad Inčiūra yra tokios prigimties ir būdo, jog nei iš Lietuvos bėgs, nei užsienyje pasiliks, leido išvykti, aišku, negavo.

Kas iš to, jei kalinys tik iš kameros išleistas, kai visos šalies sienos jam užsklętos didžiulio kalėjimo mūru?

Viename savo eilėraštyje Inčiūra daug anksčiau buvo prisiėkęs niekada nebėgti nuo tėvynės dūmų ir tą savo šventą priesaiką pateisino posmu, vertu įrašyti ant jo kapo paminklo:

tis. Globos komiteto ir direktorato pastangomis, finansiniai remiant keliems šimtams lietuvių, pastatytas naujas pastatas, sujungtas su senuoju. Pastato statyba atsiėjo 105 tūkstančiai dolerių, o Alkos rėmėjų, kurių atsirado netoli 700, suaukojo 102 tūkstančius dol. Kai kurie auکوjo net po kelis tūkstančius, gauta aukų ir palikimais.

Dabar reikia įruošti naujo pastato vidų, sutvarkyti aplinką ir sutvarkyti Alkoje esamas vertybes, bet tam reikia nemažai lėšų. Tų nėra, nes ankstesnieji rėmėjai gal išsisėmė, o naujų — negausu.

Alkos vidaus tvarkymo planus ir vykdymo priežiūrą nesenai apsiėmė profesorius dailininkas Paulius Martinus (Martick) iš Bostono. Jo pastangomis jau įtraukti į Alkos tvarkymą kai kurie specialistai, pav.: dr. Gimbutas, Lizdenis, Lingertaitis ir kiti. Ieškomi ir kiti specialistai. Prof. Martinus iniciatyva bandoma Alkai gauti valdžios paramą (grant), iš etninių grupių kultūrai remti skyriaus, Washingtono. Tam paramos prašymui paruošti reikėjo daug darbo ir laiko. Tačiau, paprašyti prisidėjo: kun. G. Šarauskas, prof. dr. R. Kondratas, Bradūnaitė, Kuncaitytė ir kiti. Iš valdžios pareigūnų rekomendacijos remiančios Alką gautos: kongresmano Dodd ir senatoriaus Ribicoff, abu iš Connecticut, iš Massachusetts kongr. Moakley ir senatoriaus Pell iš Rhode Island. Stengiamasi gauti ir daugiau tokių rekomendacijų raštų iš Naujosios Anglijos valstijų senatorių ir kongresmanų, nes Alka savo lietuviškos kultūros vertybėmis yra didžiausias etninis muziejus-archyvas visoje toje plačioje apylinkėje, o gal ir visoje Amerikoje.

(Nukelta į 6 psl.)

Išrinkit...

THOMAS J.

NEFF

COUNTY

ENGINEER

Democrat

IŠRINKTAS METŲ INŽINIERIUS — CUYAHOGA COUNTY, 1977.

"Aš tikiu, kad aš turiu dvi labiausiai reikalingas kvalifikacijas County Engineer įstaigai. PROFESIONALIZMAS IR INTEGRALUMAS!"

Frank J. Hajde, Chairman, David Meek, Treasurer, 11921 Hamlen Avenue, S. E., Cleveland, O. 44120

Pirčiupio tragedija

Algirdas Budreckis

Abipus Eišiškių-Vilniaus plento, netoli Valkininkų, stovėjo ilgas Pirčiupio kaimas, kuriame gyveno 43 šeimos. Viena kaimo pusė, kurioje buvo 11 kiemų, vadinosi Senasis Pirčiupis. Antra pusė, kurioje buvo 32 kiemai, Naujasis Pirčiupis. Nuo seniausių laikų ten jau buvo Rūdninkų girios eiguva ir medžioklės dvarelis.

I talką Alkai...

(Atkelta iš 5 psl.)

Ir tą valdžios paramą gavus, netoli bus vieniems metams, Alkos reikalas neišspręs, nes paramą bus galima naudoti tik katalogavimui, parodėlių paruošimui ir Alkos garsinimui brošiūromis, bet ne inventoriaus ar pastatų reikalui. Tačiau ir tai duo galimybes bent katalogavime, vertybių su-tvarkyme ir kai kurių vertybių apsaugos srityje pasi-stūmėti. Taip pat paruošti bent nedidelę kilnojamą pa-rodėlę ir išleisti anglų ir lietuvių kalbomis brošiūras, aprašančias bent kai ku-riuos Alkos lietuviškos kul-tūros turtus. Smithsonian institutas, Washington, ir Kent State universitetas, Ohio, Alka susidomėję ban-dys teikti pagalbą.

Alkos priežiūrai, išlaiky-mui ir tolimesniam sutvar-kymui vistiek ir toliau rei-kės visų lietuvių paramos. Taigi visi tautiečiai, kurie ligi šiol rėmė Alką, ir ki-ti lietuviai, dar iki šiol ne-prisidėję, skirkite didesnę ar mažesnę auką Alkai ir tai darykite kas metai. Taip pat siųskite Alkai senas lie-tuviškas knygas, laikraš-čius, atsisaukimus, parapijų biuletenius, piknikų skelbi-mus, visokių susirinkimų ir suvažiavimų programas, se-nus laiškus ir fotografijas, senus rankų darbo namų apyvokos įrankius (kultu-ves, "bezmėnus"), tautinius audinius ir pjaustinius ir pan. Kai Lietuva taps ne-priklausoma, tai jos kultū-ros vadovai galės nuspręsti tolimesnį Alkos likimą, o dabar reikia visų paramos surinktus lietuviškos kul-tūros vertybes apsaugoti.

Alkos direktoriato na-riai ir prisidėję dirbo ir dir-ba be jokio atlyginimo, daž-nai ir mažesnes išlaidas pa-tys padengdami. Ypač daug laiko Alkai skiria dr. A. Ma-tukas, J. Vembrė, o prie jų prisideda vet. dr. A. Stan-kaitis, J. Kapočius, prel. V. Balčiūnas, A. Mažiulis, se-selė Augusta Sereikytė, kun. S. Yla, S. Miknius, prel. P. Juras, dr. J. Kriaučiūnas ir kiti. Pagal galimybę pri-sideda konsulas A. Simutis, dr. J. Bachulus ir kiti.

Aukos Alkai atleidžiamos nuo pajamų mokesčių.

Adresas: Alka, P. O. Box 608, Putnam, Ct. 06260.

Prie pat kaimo teka du upeliai: pietų puse — Piet-satakis, šiaurės pusėje — Pirčiupėlė. Dzūkai tarmiš-kai šiaurinę upelę dar va-dino Pirčiupka. Nuo šio upe-lio kilęs ir kaimo vardas.

Keleivį, kuris važiuotų pro tą vietą, nustebintų aukštų kryžių gausumas. Jie stovi tarp trobesių, su-kurti talentingų meistrų rankomis. Gražūs tie lietu-viški kryžiai. Kodėl jie ten stovi ir kodėl jų daug? Jie pastatyti didžiajai Pirčiupio tragedijai priminti... Rūdninkų girių apgaubtas Pirčiupio kaimas prie plen-to einančio iš Vilniaus per Gardiną į Varšuvą. Į Vil-nių tikrai 44 km. Prieš karą pro Pirčiupį važinėdavo Rūdninkų girion pamedžio-ti Lenkijos prezidentas Moscickis ir kiti lenkų po-nai. Vidutiniškai Pirčiupio ūkininkai turėjo po 5 ha. žemės, du ūkininkai po 1 ha., o vienas visiškai beže-mis. Žmonės sėjo grikius ir bulves sodino. Bulves sodino ne vagomis, bet užuogano-mis. Rugių kartais neužtek-davo ir sėjai. Grynos rugi-nės duonos tepasikepdavo didžiosioms šventėms ir vestuvėms. Kaimas dar ver-tėsi bitininkyste. Kaime bu-vo 6 amatininkai, bet ūki-nis pagrindas buvo giria. Moterys mišką sodindamos, per dieną (14 darbo valan-dų) uždirbdavo 1 zlotą, vy-rai iki 2 zlotų.

Geriausias uždarbis buvo prie medžių kirtimo ir va-dinamo metrų statymo. Metrų statytojas turėjo pu-šį nuplauti, nugenėti ir stie-bą supiaustyti pabėgiams ar stulpams. Geriau uždirb-davo medžių tašytojai, bet per ilgus metus tasė iš to-liau atvykę maskoliai. Su laiku lietuvių jaunimas ėmė maskolius išstumti iš taš-y-mo darbų.

Pirčiupiečiai 1939 m. pa-vasarį prenumeravo "Aido" 18 egzempliorių, "Vilniaus žodžio" 9 egz. ir 7 egz. vien-kartinių jaunimui leidinių. Seniau ateidavo amerikiniai lietuvių laikraščiai, bet len-kų valdžia šiuos uždraudė. Nuo pat lenkų okupacijos kaime buvo "Ryto" mokyk-la, "Ryto" skaitykla, šv. Kazimiero draugijos ir "Kultūros" švietimo drau-gijos skyriai. Nuo 1932 m. iki 1937 m. buvo valdinė mokykla, kurioj dėstoma lietuvių ir lenkų kalbomis. Vėliau lietuvių kalba paša-linta, bet mokytojas K. As-taškas liko tas pats ir savo inciatyva mokė lietuvių kal-bos.

Kai 1940 m. užplūdo bol-ševikų okupacija, vieną naktį dingo 7 lietuviai. Tai buvo maskolių kerštas už tai, kad pirčiupiečiai buvo juos išstumę iš miško dar-bų.

Atėjo vokiečių okupacija.

Eišiškių - Vilniaus plentu nuolat judėjo vokiečių ka-riuomenės daliniai. Nema-žas karių būrys stovėjo Se-najame Pirčiupyje. Čia bu-vo įrengtas apsaugos punk-tas, kuris saugojo ir prižiū-rėdavo plentą. Pradėjus ro-dytis bolševikų partizanams Rūdninkų miškuose, vokie-čiai iškasė griovius aplink savo dalį kaimo, įtaisė ug-niavietes ir apsiverė spyg-liuotų vielų tvora.

1944 m. birželio 3 d. 8 val. ryto pravažiavęs už Pirčiupio 2 ar 3 kilometrus, Rūdninkų girioje, vokiečių būrys susidūrė su bolševikų partizanais, kurie apšaudė anų automašinas. Keli vo-kiečiai buvo nukauti. Liku-sieji pabėgo į Eišiškes. Iš ten jie pasiėmė vietinę įgu-lą: 17 sunkvežimių karei-vių, tris mažesnius tankus, vieną didelį šarvuotį ir 11 valandą atskubėjo į Pirči-upį.

Vokiečių kareiviai greitai apsupo Naująjį Pirčiupį iš visų pusių. Tankų patran-kų vamzdžiai buvo atsukti į kaimą. Kareiviai vaikščiojo pro trobas ir varė visus pir-čiupiečius į siaurą mirties ratą. Vyrus atskyrė nuo moterų ir kiekvieną būrį apstojo ratu. Prasidėjo kai-mo plėšimas, trukęs apie 3 valandas. Naciai tempė iš trobų į sunkvežimį visus vertingesnius daiktus. Kai-mo gyvulius suvarė į Se-nąjį Pirčiupį, kurio gyven-tojams buvo uždrausta išei-ti iš namų. Verkė siaubo ap-imtos moterys.

Kaimą visiškai apiplėšus, iš vyrų būrio atskyrė 15 vyrų, ir, grasindami sušau-dysią, suvarė juos į Užda-vinio klotimą, buvusį kaimo gale, uždare ir, šaudydami padegamosiomis kulkomis, klotimą padegė. Tuos, kurie bandė iš klotimo pabėgti, nušovė ir lavonus įmetė į ugnį.

Aikštėje apsuptos mote-rys, matydamos, kas atsi-tiko su jų vyrais, ėmė verž-tis iš rato. Vokiečių sargy-biniai įsakė susėsti visoms ant žemės ir tylėti. Vis dėl-to viena moteris pabandė bėgti pro pat sargybinių, nu-stumusi jį šalin. Paskui ją bėgo ir 20 metų jos duk-tė. Abi bėglės buvo nušautos.

Nužudę tuos penkiolika vyrų, vokiečiai visus kitus žmones suskirstė į būrelius, suvarė juos į trobas ir pa-degė. Pradėjus troboms degti, kai kurios moterys pro langus stumė laukan sa-vo vaikus ir mažus kūdi-kius. Naciai, juos pagriebė, metė atgal gyvus į ugnį. Pirmasis vyrų būrys buvo pradėtas deginti 14 valan-dą, o paskutinės moterys su vaikais baigė degti apie 17 valandą. Žmonėms baigus degti, vokiečiai apliejo ben-zinu ir padegė visus kaimo trobesius.

Pievose du piemenukai ganė kaimo bandą. Išgirde kaime klaių riksmą ir pa-matę gaisrą, jie atginė gy-vulius arčiau namų. Vokie-čiai pagavo 12 metų pieme-nuką ir jo 10 metų sesutę, juos nušovė ir ant apdegusio medžio dar didesnei pa-tyčiai pakorė. Išliko gyvu tarpe 11 pirčiupiečių, tai tie, kurie tądien dar nebuvo pargrįžę iš Vilniaus atos-togų.

Žuvo ugnyje ar nuo kul-kosvydžių visi Naujojo Pir-čiupio gyventojai, prade-dant 90 metų seneliais, bai-giant 5 savaikių kūdikiais. Nepagailėta ir laikinai at-vykusių į kaimą svečiuotis,

netgi tų, kurie tada pro ša-lį važiojo. Mirties tyla ap-gaubė Pirčiupio kaimą, ne-rimo tik aitrūs dūmai, neš-dami Rūdninkų girių link susvilusios žmogienos kva-pą. Nejaudino tas baisus vaizdas tik kraujo ištrošku-sių vokiškųjų nacių. Išžudę žmones vokiečiai smogikai išvažiojo naktį. Sargyboje paliko Senajame Pirčiupyje gyvenusius kareivius. Ar-tintis prie lavonų buvo draudžiama. Gaisras neuž-geso visą naktį ir kitą dieną iki vakaro. Nesudegusius lavonus vokiečių sargybi-niai apipildavo benzinu ir vėl padegdavo.

(Bus daugiau)

GERIAUSIAS PUSMETINIS JUMS UŽ ŽEMIAUSIAS KAINAS, KURIOS NESIKARTOS

Kiekvienas sudėjimas garantuojamas gerai ir gražiai.

Visiems sudėjimams įskaitomas kirpimas ir stilizavimas.

Soft Velvet Perm

Gaukite vieną iš šių nuostabių sudėjimų kol jie yra prieinami už šią ekonomišką kainą. Plaukių vingiuotas judesys, duodas paramą ten, kur plaukų stilius reikalauja. Puikus sudėjimo... švelni ir natūrali išvaizda.

tik
\$14.95
ne \$25

Helene Curtis Perm

Vienas iš labiausiai žinomų vardų išsilaikančia-me sudėjime jūsų plaukai bus puikūs be prie-kaisto ir lengvai tvarkomi, net jeigu yra ploni, sausi, žili, dažyti ar išbaltinti. Švelnus pageri-nimas ir puikūs plaukai.

tik
\$16.95
ne \$30

UniPerm

Labiausiai žinomas vardas išsilaikančiuose su-dėjimuose. Daugelyje salonių ima iki \$50 už šį sudėjimą ir nepadaro jo taip gerai kaip mes.

tik
\$21.95

Mes taip pat turime Pantene ir "No Set" sušukavimą ir Go sudėjimą moterims ir vyrams.

Stilizuotas kirpimas

Puikiai paruošti kirpimo ekspertai duos jums išvaizdą kuri kaip tik tinka jums. Šiandieninį lengvai išlaikomą stilių puikiai pritaikytą jūsų gyvenimo stiliui. Užsaky-kite dabar kirpimą, kuris duos jums išvaizdą, kuria bū-site patenkinti.

Tik **\$5.95**

Plovimas ir sudėjimas

Mūsų šukuotojai yra laimėję daugelį premijų stilizavimo varžybose krašte. Jie pritaikys stilių specialiai jums. Jūs atrodysite ir jausitės visada geriausioje formoje.

\$5.45

Penktad., šeštad. ir prieš šventes 50 centų daugiau.

andré duval

EAST
• 406 Euclid Ave., 2d F. 781-3161
• Southgate, 5899 Warrensville, 663-6346
• Severance Center, 382-2600, 382-2569
• Shoregat, Lake Shore Blvd., 944-6700
• Mentor, 255-9115, next to Zayre's
• Opposite Eastgate, 449-3435

WEST
• Opposite Southland, 845-3400
• Opposite Westgate, 333-6646
• Parmatown, 884-6300
• Sheffield Center, Lorain 233-7211, Elyria 324-5742

Dr. Dovas Zaunius (14)

Dr. Albertas Gerutis

Lietuvos draugiški santykiai su Čekoslovakija

Praha mūsų karo žinybai galėjo atrodyti kaip svarbus postas ne tik Mažajai Antantei stebėti, bet ir Lenkijai sekti iš karinio požiūro. Bet vėliau atskiro karo atstovo į Prahą jau nebesiūsta.

Oficiozas "Lietuva" 1925. II. 25 paskelbė ilgą "Eltos" komunikatą apie Vasario 16 minėjimą Lietuvos pasiuntinybėje Prahoje. Į priėmimą atvyko Čekoslovakijos užsienių reikalų ministras Benešas, socialinės apsaugos ministras, užsienių reikalų viceministras Girsas, diplomatinio korpuso dekanas nuncijus Mar-maggi su sekretorium mgr. Arata (vėliau paskirtas į Lietuvą. Mano pastaba) ir kt. Pasveikinimus atsiuntė senato bei parlamento pirmininkai ir Prahos miesto galva.

Tą pat dieną pasiuntinys Dr. Zaunius nuvyko į Čekoslovakijos krašto apsaugos ministeriją ir įteikė Vyties Kryžiaus ordinus karo ir intendantūros viršininkams gen. Vermach, gen. Jamet ir pulk. Fial. Ordinų įteikimo ceremonijoje dalyvavo Čekoslovakijos krašto apsaugos ministras ir viceministras, taip pat aukšti karininkai, savo kalboje Dr. Zaunius tarp kita išvedė: "Aš negaliu šia proga nepabrėžti gilių simpatijų ir draugingumo santykių, kurie taip laimingai jungia ne tik abidvi tautas, bet lygiai abidvi kariuomenes".

"Eltos" komunikate dar pabrėžta, kad "jau treči metai krašto apsaugos ministerija siunčia gabesniusios savo karininkus į aukštąsias mokyklas" — karo ir intendantūros akademijas. Toliau sakoma: "Mūsų karininkai Prahoj, lygiai kaip ir Belgijos aukštosiiose karo mokyklose, čia turi ir pirmiausių profesorių mokslo žinias, ir visus reikalingus su aukštuoju karo mokslu įrankius pas draugingus mums čekus dovanai".

Kauno dienraštis "Rytas" 1932. XII. 6 rašė, kad Prahoje veikianti lietuvių studentų draugija "Lithuania". Čekoslovakijos sostinės aukštosiiose mokyklose tuo metu mokėsi 60 studentų iš Lietuvos, o iš viso tame krašte buvo apie 200 lietuvių studentų. Įdomu dar pažymėti, kad tenyškiai lietuviai studentai buvo įkūrę atskirą akademinio jaunimo draugiją su ukrainiečiais. Kaip čekams giminingos tautos nariai ukrainiečiai emigrantai gausiai lankė Čekoslovakijos aukštąsias mokyklas ir patys buvo įsisteigę savo universitetą.

Kaip savotišką kuriozą galima paminėti, kad Brno mieste buvo įsikūrusi Lietuvos lenkų studentų korporacija "Samogitia". Kai 1933 m. Prahoje švęsta Lietuvos valstybės nepriklausomybės 15 metų sukaktis, minėjime dalyvavo taip pat minėtoji "Samogitia" korporacija.

Iš lietuvių studentų draugijos "Lithuania" veiklos paminėtina jos paruoštoji baltų tautų knygų paroda, atidaryta 1933 m. sausio 14 d. miesto centrinės bibliotekos rūmuose. Iš viso išstatyta 350 knygų. Rengiant parodą, ypač kreipta dėmesys į knygų meną, jų istoriją ir į čekų bei baltų tautų tarpusavio literatūrinius santykius. Lietuvių — čekų santykių pradžia sudarė čekų rašytojas Čelakovsky, išvertęs iš Rėzos rinkinio lietuvių liaudies dainas ir išleidęs 1827 metais Prahoje net du vertimų rinkinius. Praeitame šimtmečiu čekų kalba paskelbti šeši veikalai apie Lietuvą. 1902 m. išleistas lietuvių kalbos vadovėlis čekams.

1938 m. sausio 29 d. Kaune įsteigta "Lietuvių-Čekų Draugija", pasistačiusi savo tikslu siekti abiejų tautų susiartinimo.

Su Čekoslovakija stengiasi plėtoti ir prekybos santykius. 1925 m. rugsėjo mėnesį Prahos prekių pavyzdžių mugėje įrengtas specialinis valstybinis Lietuvos paviljonas. To meto Kauno spaudoje rašė, kad mugėje susidomėjimo susilaukė ypač "Maisto" bendrovės produktai, bet interesuotasi taip pat kitais Lietuvos produktais, kaip antai sviestu, saldainiais, linais, odo-

mis, kartonu ir t.t.

Kai 1932 m. spalio 1 d. į Prahą buvo paskirtas pasiuntiniu J. Aukštuolis, jis viename pasikalbėjime su čekų spaudoje atstovais išsireiškė, kad prekybos santykiai tarp abiejų valstybių buvę "labai aktyvūs Čekoslovakijai ir labai pasyvūs Lietuvai". Čekoslovakija "Lietuvos importe sugebėjo užimti net antrą vietą, sėkmingai konkuruodama su Anglija ir užimdama vietą tuoju po Vokietijos". Toliau pasiuntinys nurodė į reikalą padidinti Lietuvos prekių įvežimą į Čekoslovakiją. Jis taip pat atkreipė dėmesį į "tą didelį palankumą ir gerą opinią, kuria Čekoslovakijos prekės naudojami Lietuvoj" (Lietuvos Aidas. 1933. II. 9).

Lietuvos vyriausybė buvo susirūpinusi, kaip išlyginti prekybos pasyvumą santykiuose su Čekoslovakija ir pakartotinai siuntinėjo delegacijas į Prahą. 1933. IX. 26 paskelbta, kad pasiūstas specialinis prekybos atstovas Čekoslovakijai ir Austrijai su nuolatine rezidencija Prahoje (Rytas).

Prekybos santykiai tarp abiejų valstybių iš tikrųjų buvo neišlyginti. 1932 m. spaudoje skelbė, kad Čekoslovakija įvežanti į Lietuvą prekių už 17 milijonų litų, o Lietuva išvežusi į Čekoslovakiją tik už pusę milijono litų per metus.

1930 m. kovo 7 d. Čekoslovakijos prezidentui T. G. Masarykui minint 80 metų amžiaus sukaktį, Dr. Zaunius kaip užsienių reikalų ministras nuvyko į Prahą dalyvauti sukuriamose iškilmėse. Apie tą vizitą "Elta" kovo 10 d. paskelbė iš Prahos tokį komunikatą:

"Lietuvos užsienių reikalų ministeris Dr. D. Zaunius, kuris buvo nuvykęs dalyvauti Čekoslovakijos respublikos prezidento Masaryko jubiliejaus iškilmėse, kovo 7 d. dalyvavo Čekoslovakijos užsienių reikalų ministerio Benešo suurodoštuose pietuose prezidentui pagerbti. Kovo 8 d. dr. Zaunius buvo pakviestas pietų pas prezidentą Masaryką. Tą pačią dieną dr. Zaunius pasirašė su Benešu Lietuvos Čekoslovakijos arbitražo ir konsiliacijos sutartį. Čekoslovakijos užsienių reikalų ministeris Benešas, turėdamas išvykti į Moraviją, kur atstovaus Čekoslovakijos vyriausybei iškilmėse, atvyko pas dr. Zaunį į viešbutį atsiveikinti. Tos pačios dienos vakare Lietuvos pasiuntinybė buvo priimta lietuvių kolonija Prahoj. Vidurnaktį dr. Zaunius išvažiavo salonvagonu, Čekoslovakijos vyriausybės atstovo lydimas iki Čekoslovakijos sienos. Pakeliui į Lietuvą dr. Zaunius sustos Berlyne, kur turės pasikalbėjimą su vokiečių užsienių reikalų ministru Curtium".

Dr. Zauniui jau esant užsienių reikalų ministru, jis 1931 m. balandžio 24 d. Kaune pasirašė su Čekoslovakijos įgaliotiniu dvi sutartis:

1. Dėl globos ir teisminės savitarpinės pagalbos civilinės ir prekybos teisės srityse,
2. Dėl ekstradicijos ir teisminės pagalbos baudžiamose bylose.

Sutarčių pasirašymą Lietuvos Telegramų Agentūra "Elta" komentavo tokia pastaba: "Ši sutarčių pasirašymo iškilmė sudarė vieną iš eilinių Čekoslovakų-lietuvių draugingumo etapų" (Lietuvos Aidas. 1931. IV. 25).

Kai Dr. Zaunius 1927 metais buvo atšauktas iš užsienio ir gegužės 23 d. paskirtas užsienių reikalų ministerijos teisių-administracijos departamento direktoriumi ir einančiu tos pat ministerijos ekonominio departamento direktoriaus pareigas, jis nebuvo atšauktas iš pasiuntinio pareigų Čekoslovakijoje. Pačioje ministerijoje Dr. Zaunius ėmė greit kilti ir jau 1928 m. spalio 1 d. paskirtas užsienių reikalų ministerijos generaliniu sekretorium, o po metų, lapkričio 9 d., perėmė užsienių reikalų ministro portfelį. Savaime tai nebuvo įprasta, bet tuo pat metu jis pasiliko ir pasiuntinio pareigose Prahoje, nors, savaime suprantama, jo nuolatinė gyvenamoji vieta buvo Kaune. Tai buvo vienintelis atsitikimas Lietuvos diplomatinėje istorijoje, kad pats užsienių reikalų ministras bent formaliai pasiliko pasiuntinio funkcijose svetimoje valstybėje. Pačioje pasiuntinybėje Prahoje veikė laikinas reikalų vedėjas (Chargé d'Affaires a. i.). Tose pareigose ilgą laiką išbuvo Juozas Brėdikis, vokiečių okupacijos metu 1943 m. už rezistencinę veiklą patekęs į Stutthof koncentracijos stovyklą.

Dr. D. Zaunius išbuvo, bent formaliai, pasiuntiniu Čekoslovakijoje iki 1932 m. spalio 1 d., kai Jonas Aukštuolis paskirtas nauju nepaprastu pasiuntiniu ir įgaliotu ministru Čekoslovakijoje. Pasiuntiniui nuvažiavus į Prahą, čekų spaudoje atstovai pastatė jam tokį klausimą:

"Kuo galima paaiškinti, kad beveik 6 metus Lietuva Prahoj neturėjo savo ministerio?"

Į tai J. Aukštuolis atsakė:

"Tiesa, beveik šešerius metus prie Čekoslovakijos vyriausybės akredituotasis Lietuvos pasiuntinys negyveno Prahoj. Mano pirmtakas, dr. Zaunius, 1927 metais buvo pašauktas aukštoms pareigoms į Kauną, kur 1929 metais perėmė Užsienių Reikalų Ministerio pareigas, visą laiką pasilikdamas akredituotas Prahoj. Taigi paskutinius trejus metus Lietuvą Čekoslovakijoje atstovavo pats Lietuvos užsienių reikalų ministeris". Atstovas dar pastebėjo, kad "mano akreditavimą su rezidencija Prahoj tenka aiškinti ne vien tolydžio augančiu Čekoslovakijos politiniu svoriu, bet ir ekonominių santykių reikalavimais" (Rytas. 1933. II. 9).

(Bus daugiau)

APAČIOJE: Dr. Dovas Zaunius šernų medžioklėje su dr. A. Petrika ir broliu Raudondvario miške.

■ Detroito lietuviai

Antanas Grinius

JAU DVEJI METAI KAI NETEKOME IRENOS ČERNIAUSKAITĖS-CHRISTOU

Gražiausiame metų laike, pavasarį, kuomet gamta pasipuošia žalumynais ir įvairiais žiedais, 1978 metais gegužės 11 d. negailestingas angelas išsivedė negrįžtamai, dar vos tik pusamžį sulaukusią, energingą ir darbščią dail. Ireną Černiauskaitę-Christou. Ji buvo gimusi 1941 m. balandžio 21 d. Biržų m., Lietuvoje. 1949 m. su tėvais atvyko į Ameriką ir 1951 m. apsigyveno Detroito. Lankė šv. Antano pradžios ir lituanistinę mokyklą ir gimnazijos mokslus išėjo Redeemer High School. Wayne State Universitete 1966 metais baigė meno skyrių ir įsigijo bakalaurą laipsnį. 8 metus mokytojavo Detroito ir Dearborn mokyklose. Domėjosi lietuvišku gyvenimu. Buvo ne tik gabi menininkė, bet ir gera sportininkė. Plaukimo turnyre buvo laimėjusi pirmąją vietą. Buvo skautė, ateitininkė ir priklausė tautinių šokių grupei.

Gegužės 18 d. šv. Antano parapijos bažnyčioje, dviejų metų mirties sukakties proga, kun. Kazimieras Simaitis už jos sielą atlaikė mišias.

BIRUTIEČIŲ VEIKLA

DLK Birutės draugijos Detroito skyrius gegužės 18 d. dalyvavo šv. Antano parapijos bažnyčioje mišiose ir po to turėjo susirinkimą. Mirusios narės prisimintos malda. Skyrius yra pasiuntęs į Suvalkų trikampį lietuviams keletą siuntinių. Buvo perskaityti gavusiųjų siuntinius padėkos laiška.

Birutietės nutarė rudenį suruošti parengimą. Į skyrių įsirašė nauja narė — Bronė Čiunkienė.

1980 metų skyriaus valdyba perrinkta ir ją sudaro: Kristina Daugvydienė — pirmininkė, Ona Pusdešrienė — vicepirmininkė, Cicilija Baltienė — sekretorė, Emilija Kutkienė — išdėninkė, Antanina Jonynienė — parengimų vadovė ir Mėta Šepetienė valdybos narė. Revizijos komisija: Julija Rutkauskienė ir Stasė Šimoliūnienė. Susirinkimas praėjo sklandžioje nuotaikoje.

ATIDARYTA PILENŲ STOVYKLA

Gegužės 18 d. įvyko Jūrų šaulių "Švyturio" kuopos Pilenų stovyklos atidarymas. Nors diena ir nebuvo iš karštųjų, bet į atidarymą atvyko ir dalyvavo apie 50 žmonių.

Šaulės turėjo prigaminusios skanių valgių, o šauliai gėrimų. Buvo ir turtingas dovanų stalas. Dovanas aukojo: St. ir E. Lungiai, P. ir Z. Jociai, U. ir J. Jakunskai, G. ir Br. Valiukėnai, O. Kašeliene, Br. ir A. Sukauskai, M. ir J. Kinčiai ir O. Janevičienė.

NEEDED AT ONCE PRESSMEN COLLATOR OPERATORS PRE-PRESS EMPLOYEES

For modern printing company. Very good company benefits. Retirement, sick pay, insurance, credit union, vacations and many more. Work for a company that has been in business 70 years in New Orleans.

APPLY WRITE OR CALL COLLECT TO: J. MIKE DAVIS 504-362-6666

RIVAS BUSINESS FORMS 316 Hector Ave. Gretna, La. 70053 (20-22)

Rasa J. Baužaitė

RASA JOANA BAUŽAITĖ — ARCHITEKTĖ

Graži pavasario diena, gegužės trečioji. Michigano Universitete, Ann Arbor, Mich., pavasarinė šventė, iškilmės, mokslo laipsnių pripažinimas ir diplomų įteikimas. Masė gražaus, linksmo jaunimo, trykštančių gyvenimo viltimi.

Jų tarpe ir Rasa Joana Baužaitė gauna pirmąjį aukštojo mokslo laipsnį, architektūros kolegijoje "Bachelor of Science in Architecture". Tai stipraus ryžto ir intensyvaus keturių metų darbo vaisius. Į Rasos džiaugsmo iškilmes atvyko mama Milda, chemikė, su šeima, teta Nijolė Baužaitė su vyru, puseserė Regina su vyru, seneliai Švobos, dėdė Rimgaudas Švoba. Po oficialiosios dalies lankėme įdomią ir įvairią architektūros studentų darbų parodą, jų klases ir darbo kambarius. Ant stalų išdėstyti įvairūs modeliai, o ant sienų iškabinti braižiniai.

Pavakariais visi Rasos giminės susirinkome į jos būtą pasveikinti, pasidžiaugti jos darbo vaisiais ir palinkėti toliau stiprybės ir sveikatos. Be abejo neapsieita ir be vaišių, gerai paruoštų pačios Rasos, mamos Mil-

dos ir senelės Joanos, netruko ir šampano. Vakare vyresnieji išvažinėjo, palikdami studentišką draugų ir draugių jaunimą ilgiau pasilinksminėti.

Rasa nuo 5-tų metų lankė baletą mokyklą ir tęsė iki universiteto dienų. Baletą mokyklos ruošiamuose koncertuose gaudavo pačias svarbiąsias roles. Baletą akademija tikėjosi iš Rasos būsimos balerinos. Tačiau Rasa 1976 m., baigusi labai gerai ir su aukštais mokyklos atžymėjimais aukštesniąją mokyklą, pasirinko architektūrą ir įstojo Michigano universitetą, Ann Arbor, Mich.

Dar besimokydama ir studijuodama, Rasa vis gaudavo vasaros darbus. 1978 m. vasarą ji jau dirbo vienoje vietinėje architektų firmoje. 1979 m. vasarą dirbo Londone, Anglijoje, Pascal & Watsen Architects firmoje, kuri tuo laiku vykdė svarbią statybą Londono aerodrome. Firmos darbo įstaiga buvo prieš Anglijos karalienės rūmus — Buckingham Palace. Rasa pro langus matydavo paradus ir sargybinių pasikeitimus. Jos darbų kopijas atsuntė jai įteikti universitetui.

Baigusi darbus Londone, Rasa keliavo po seną Europą, kurios nebuvo mačiusi, nes gimė Amerikoje. Kelionėje domėjosi architektūra. Parsivežė nemažai medžiagos savajai sričiai.

Šių metų rudenį Rasa vyksta specialiam kursui į New Yorko architektūros ir miestų studijų institutą. Kitais metais planuoja grįžti ir siekti architektūros magistro laipsnio. Šiai vasarai jau yra gavusi darbą Ann Arbore Fry & Peters Assn. architektų įstaigoje.

J. šv.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

DIRVOS RĖMEJAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai paremti aukojo:

Detroito kultūros klubas,
ALT S-gos. St. Butkaus ir Švyturio šaulių kuopų valdybos10.00
Dr. A. Ciuris,
Lake Zurich 7.00
P. Matulevičius, Toronto 2.00
A. Muliolis, Euclid 2.00
A. Balčiūnienė,
Santa Monica1.000
R. Matulevičius, Everett 7.00
A. Pintsch, W. Milford .. 2.00
Dr. S. Jankauskas,
Racky River10.00
L. Brazauskas, Cleveland 5.00
V. Bakūnas, Los Angeles 10.00
A. Baltaragis, Cicero 7.00
L. Almaris, Brooklyn 2.00
Z. Vyšniauskienė, Malvern 3.00
A. Kuprevičius, Cleveland 2.00
J. Sonda, Boston 1.00
A. Kazis, Hot Springs10.00
V. Gruzdis, Philadelphia 7.00
V. Leskaitienė,
Santa Barbara11.00
J. Mischick, N. Miami 2.00
S. Dabkus, Toronto 7.00
J. Ališauskas, Cicero 2.00
J. Beržanskis, Norwalk .. 2.00
J. Kazickas, Greenwich 2.00
E. Keresėvičius, Chicago 2.00
Dr. J. Šonta, Akron12.00
C. Modestavičius, Chicago 7.00
Dr. J. Stankaitis,
Chesterland 7.00
M. Meiliūnas, Weston 7.00
M. Slavinskienė,
Monticello15.00
V. Katelė, Melrose Park 7.00
J. Šlapelis, Cleveland 2.00
Ateities Klubas
Clevelande20.00
A. Utenienė, So. Boston ..25.00
J. Kregždė, Cincinnati .. 7.00
ALT S-gos Cicero skyrius 20.00
P. Repečka, Toronto 7.00
M. Brazauskas, Baltimore 7.00
W. Simanas, Rochester ..15.00
A. Dikinis, Park Forest 2.00
A. Sperauskas, Pomona .. 2.00
P. Koncė, Stockbridge .. 2.00
A. Svilas, Medway 2.00
A. Bartuškenė,
Willoughby 5.00
K. Čeputis, Muskegon ..10.00
A. Kulpa, Burlington 2.00
J. Kriščiukaitis, Avon .. 7.00
S. Šimoliūnas, Detroit .. 7.00
Br. Kazukauskas,
Silver Spring 2.00
V. Kazlas, Los Angeles .. 2.00
Dr. J. Kaškelis,
St. Petersburg 7.00
P. Rulys,
New Port Rickey 2.00
X. Y., Wyncote25.00
P. Šukis, Cleveland 2.00
A. Šidlauskas, Chicago .. 1.00
J. Povilaitienė, Omaha .. 5.00
J. Agurkis, Omaha 7.00
J. Savickis, Chicago10.00
P. Klezas, La Salle 2.00
J. Švoba, Detroit25.00
P. Šulas, Chicago 5.00
A. Staugaitis,
St. Catharines15.00
V. Leparskas, Eastlake .. 2.00
J. Čibiras, Dayton 2.00
E. Bumelis, Lakeside 2.00
P. Sidas, Berkeley 5.00
J. Paškus,
Pompano Beach 2.00
Dr. A. Baltrukenas, Akron 7.00
J. P. Vaičaitis,
St. Petersburg12.00
I. Jonaitis, Australia11.00
A. Pesys, Dearborn Hts. 5.00
Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

BALSUOKIT UŽ...

JUDGE JOSEPH F.

McMANAMON

FOR

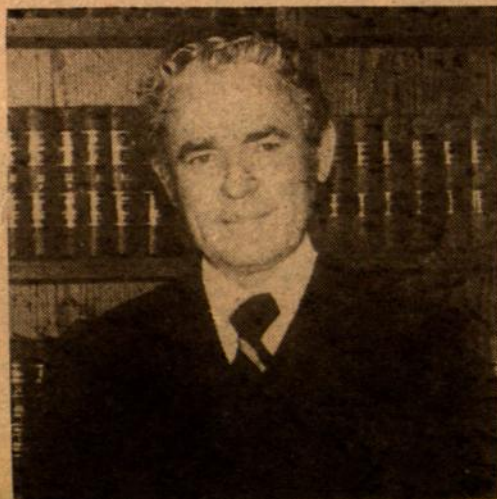
COMMON PLEAS COURT

REMIAMAS:

- DEMOCRATIC PARTY
- U. A. W.
- CLEVELAND BAR ASSOCIATION
- CUYAHOGA COUNTY BARR ASSN.

REMIAMAS DEMOKRATŲ

McManamon for Judge Committee, Nancy Eisner, Chmn.,
1609 Bond Court Bldg., Cleveland, Ohio 44114

WANTED EXPERIENCE
STEEL RULE DIE MAKERS
For folding carton dies. For rotary dies & flat dies for corrugated.
Send resume to:
JAMISON STEEL RULE DIE CO.
P. O. Box 12556
Memphis, Tenn. 38112
or call 901-452-6239 (21 23)

KORP! ROMUVAI 50 METŲ

Korp! ROMUVA chichaičiai nariai buvo susirinkę pas komiltoną Joną Savicką paminėti korporacijos įsteigimo penkiasdešimtmetį, kuri buvo užregistruota V. D. universitete 1930 m. kovo 2 dieną.

Visiems susirinkus su spalvomis, minėjimo oficialią dalį, korporacijos vėliavos prieglobstyje, pradėjo filisteris Stasys Vanagūnas. Priminė senus laikus, kada labai iškilmingai ta šventė buvo minima. Dabar ir korporantų sumažėję, ir sąlygos nėra palankios. Paminėtas iš buvusiųjų tarpo vyriausias filisteris Jurgis Grigalauskas, buvęs Lietuvos valstybinės ledo ritulio rinktinės vienas iš geriausių žaidėjų. Jis įstojęs į

korporaciją tais pačiais įsteigimo metais.

Perskaitytas raštas iš Australijos. Australijos romuviečiai gali pasigirti; kasmet jie auga. Šiemet jau persoko per trisdešimtį. Ir jie labai iškilmingai mini pasikviesdami ir australiečius įtakingus svečius. Ypačiais šiais metais jie daug ir sunkaus darbo įdėjo, šventei besiruošdami. Buvo pakviesti komiltonai iš Chicago ir iš kitų vietų.

Pasibaigus oficialiajai daliai, šeimininkė A. Savickienė pakvietė, anot jos, užkasti. Labai draugiškai ir jaukiai buvo prisimintas korporacijos sąjūdis nepriklausomybės laikais, pasidalinta mintimis, o neseniai pradėjęs dainavimo meną komiltonas Leonardas Garlauskas padainavo keletą dainų. (jv)

WANTED EXPERIENCE
STEEL RULE DIE MAKERS
For folding carton dies. For rotary dies & flat dies for corrugated.
Send resume to:
JAMISON STEEL RULE DIE CO.
P. O. Box 12556
Memphis, Tenn. 38112
or call 901-452-6239
(21-23)

FIRST CLASS
MACHINIST
PROTOTYPE WORK, SMALL RUNS
WEST CHESTER, N. Y. AREA
Call (914) 235-2720
(17-22)

MACHINE SHOP FOREMAN/WOMAN WANTED —
Exp. necessary in all phases of running small shop, must be all around machinist, and have leadership quality. For personnel interview call 201-685-1200.
PHOENIX STEEL CONTAINER CO.
(20-22)

OFF-SET PRESS-
MAN / WOMAN
For Chief 17
Call for appointment
201-874-3555
(20-22)

Ron Suster, žmona Pat ir vaikai,
Michael, Jennifer, Joseph

IŠRINKITE PATYRUSĮ VADOVĄ

REMIAMAS:

Cleveland Press
Cuyahoga County Democratic Club
Cosmopolitan Democratic Club
32nd Ward Democratic Club

GERAI SUSIPAŽINĘS SU APLINKA

Lifetime Resident of 18th District
Euclid Homeowner
Married to Patricia Hovevar: 3 Children

PRITYRĘS POLITIKOJ:

Practicing Attorney 13 Years, 1027 East 185 St.
Asst. Law Director, Cleveland 1967
Asst. County Prosecutor, 1968-71
Assistant Ohio Attorney General
Law Director, Highland Hts., 1976-77
Legal Council; Slovenian Society Home, Waterloo
Beach Home-Owners, Greater Cleveland Safety Council
Ohio Supreme Court Bar Examiner

MOKSLUS BAIGES

Cleveland Public Schools, O. H. Perry
St. Joseph High Graduate, 1960
Western Reserve, B.A. Economics, 1964
Case Western Reserve Law School, Juris Doctor, 1967

Demokratas į State Representative
RONALD J.

SUSTER

APMOKĖTA RONALD J. SUSTER KOMITETO

Vienas žmogus GALI padaryti skirtumą!

IŠRINKITE... **STEPHEN O.**

WALKER

JUDGE, Common Pleas Court

COLLEGE: UNIVERSITY OF KENTUCKY (Chem Eng)
CLEVELAND-MARSHALL
COLLEGE OF LAW (Juris Doctor, 1973)

EMPLOYMENT: McDowell-Wellman Engineering Company
Republic Steel
Glidden-Durkee (SCM Corporation)
Attorney at Law (1974 to present)
Pat Donofrio, Secy., 13201 West Ave., Cleve., OH 44111

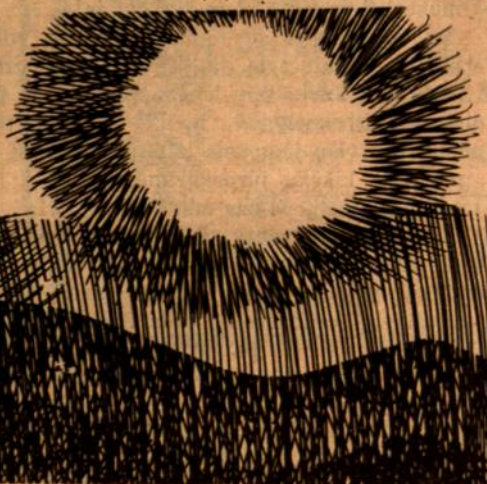

(4)

Vyt. Alantas

GELMIŲ BALSAS

Novelė

Ištekėjus ji turėtų persipavidalinti: dingtų menininkė, o atsirastų sustorėjusi, apsikrovusi vaikais miesčionė. Kai gyvenimas pasidaro tik kasdienis reikalas, viskas baigta. Kasdienybės ritmas pagauna tave, ir tu nebegali išsiplėsti iš jo glėbio. Kas beliktų iš jos studijų, iš jos tiek sunkaus darbo įdėto į pasiruošimą menininkės karjerai, kur dingtų garbė, apie kurią ji tiek svajojo? Dviem ponams netarnausi: jai arba skrajoti padebesiais, arba braidyti padugnais... Ji daugiau nieko taip netrokšta, kaip tik būti menininkė. Ištekėjus jos talentas nudžiūtų... Ji tvirtai tiki būsianti visuomenei naudingesnė kaip menininkė, nekaip šeimininkė ir motina. Ir ji labai ryškiai vaizduojasi nuolat girdinti motinos gamtos balsą, reikalaujantį jos neapvilti, savo talento niekam neaukoti ir savo gyvenimą paversti didele kūrybine švente. Ar gamta jos nenubaus, jei priešinsis jos valiai?

Rytą per pusrytį Natalė visus tuos samprotavimus išdėstė Alkiui ir galiausiai gal ji būtų sutikusi už jo tekėti, jei vyras būtų pasiūstengęs ją suprasti ir pažadėjęs jai padėti kaip menininkei, bet jis tik šyptelėjo, tarsi būtų išklaušęs neišmintingos mergytės plepalą ir su vyrišku pasitikėjimu bei pranašumo jausmeliu pašaipiai atsakė:

— Nesijaudink, Nate, tavo talentas neužs: turėsi pakankamai modelių — galėsi tapyti savo vaikų portretus ir dirbinėti jiems žaisliukus, pigiau apsieis, nereikės pirkinėti.

Jos niekas gyvenime dar nebuvo taip įžeidęs, kaip užgavo širdį tie Alkio žodžiai. Jai šovė kraujas į galvą ir magėjo liežuvis atkirsti jam piktai ir kerštingai, bet paskutinę akimirka susilaikė ir, slėpdama savo tūžmą, valdydamasi atsakė:

— Tu taip supranti mane ir mano meną!

Dėl savo trumparegystės ir kvailo įsivaizdavimo kažkoku antvyriu, gal kada nusigrauš natus. Mūsų vedybas tu suplanavai vienas, be mano žinios ir tau atrodė, kad tokiame raumeningame atletui, kaip tu, pakanka tik mostelėti piršteliu, ir aš labai laiminga jau bėgsiu paskui tave į sutuoktuvų įstaigą. Taip tu turi gerus raumenis, bet makaulė tavo skylėta...

Natalė niekad negirdėjo jį taip kvatojantis, kaip tą rytą. Jis nepatikėjo nė vienu jos žodžiu ir nė per plauką nepakeitė savo nuomonės. Vyras norėjo ją apkabinti ir pabučiuoti, bet ji nesidavė, ir viena išėjo į pajūrį.

Natalė nemėgo būti įbrukta aklavietėn ir juo labiau svyruoti kur eiti atsidūrus kryžkelėje. Kaip iš universiteto ji ūmai perėjo į Meno Mokyklą, arba kai, susitikus Alkj, nesvyruodama leidosi meilės nuotykin, taip ir dabar ryžosi pasukti tuoj keliu, kuris jai atrodė teisingiausias siekti savo tikslo.

Kitą rytą, beveik nemigusi, Natalė atsikėlė dar prieš saulėtekį ir, palikusi miegantį Alkj, išėjo pajūrin. Paplūdimys buvo tuštutėlis. Atsisėdusi ant smėlio ir susiėmusi rankomis kelius, ji žvalgėsi po ramią jūrą išsiblaškiusi. Nesusivokdama ką daranti, ji mašinaliai ėmė ranka kabinti drėgną smėlį ir lipdyti mažas figūreles, o tarp jų pasodino storą bobą didelėm krūtim, kurias žindo du nuogi vaikai. Susivokusi ką daranti, ji vienu pabraukimu sulygino figūras su žeme murmtelėdama:

— Štai ką jis man siūlo!

Tą vasarą jai viskas susiklostė kažkaip kitaip. Ir tokio saulėtekio, kaip tą rytą, ji dar niekad nebuvo mačiusi. Saulės varinis skritulys

(Nukelta į 10 psl.)

■ Chicagos lietuviai

Antanas Juodvalkis

SOLISTĖ PRAURIMĖ RAGIENĖ DAINUOJA VISIEMS

Dainos mylėtojus pasiekė maloni žinia, kad visų mėgiama ir dažna įvairių renginių programos išpildytoja, solistė Praurimė Ragienė įdainavo plokštelę.

Plokštelės sutiktuves įvyko š. m. gegužės 10 d. Lietuvių Tautinių Namų, solistės gerbėjų, prikimštoje salėje.

Rengėjų vardu susirinkusius svečius pasveikino Valentina Mažeikienė ir programai praversti pakvietė lietuvių styginio ansamblio reikalų vedėją, techniską plokštelės išleidimo organizatorių Leoną Narbutį.

Svečiai pakėlė šampano taures už solistę Praurimę Ragienę, naujosios plokštelės pasirodymo progą, pasivaišino šilta vakariene ir pasirengę išklausyti numa-

tytą programą. Vakaro vadovas trumpai suminėjo plokštelės pasirodymo aplinkybes bei patirtas techniškas kliūtis ir pirmąjį žodį tarti pakvietė Vandą Petkienę. Ji pasveikino Praurimę savo šeimos ir visų giminių vardu. Muzikas Arūnas Kaminskas, plokštelės leidimo muzikinis direktorius, papasakojo apie solistės pasiruošimą ir pademonstravo plokštelės įdainuotas tris dainas.

Po to, solistė Praurimė Ragienė, akompanuojanti muz. M. Motiekaičiui, padainavo keletą lietuviškų dainų, susirinkusių labai šiltai sutiktų. Operos solistė Izabelė Motiekaitienė, kurios studijoje solistė Praurimė Ragienė pradėjo pirmuosius žingsnius, o ir dabar dar tobulinasi dainavime, šiltu žodžiu pasidžiaugė pasiektais laimėjimais ir palinkėjo dar

labiau tobulėti ir siekti viršūnių. Lietuvių gydytojų ir dantų gyd. moterų pagalbinio vieneto vardu Janina Šalnienė pasveikino solistę ir išteikė rožių puokštę. Solistė Praurimė gavo ir daugiau gėlių bei kitų dovanų, o ir pati prisegė po gėlytę savo talkininkams.

Paskutinioji kalbėjo pa-

ti solistė Praurimė. Dėkojo visiems talkininkams ir savo vyrui dr. Leonidui Ragui bei styginiam kvartetui, atlikusiam programą vakarienos metu.

Solistės Praurimės Ragienės plokštelės "Yra šalis", sutiktuves praėjo geroje nuotaikoje ir dalyvavo ypač daug svečių.

IŠRINKITE...

JOSEPH J. NAHRA

for CONGRESS

22nd Congressional District

Faktaiš įrodytas
išskirtinai pasišventęs
pasitarnavime visuomenei.

X JOSEPH J. NAHRA

REPUBLICAN PRIMARY — JUNE 3, 1980

Nahra for Congress Committee, Ned S. Weingart, Secy.,
3091 Mayfield Rd., Cleveland Hts., Ohio 44118

FIRST CLASS MACHINIST

PROTOTYPE WORK, SMALL RUNS
WEST CHESTER, N. Y. AREA

Call (914) 235-2720

(17-22)

WANTED AT ONCE 1ST CLASS SKILLED ALL AROUND

MACHINE TOOL REPAIRMEN
Minneapolis, Minn., location. Permanent positions. Good working condition & benefits. Fully paid insurance. Apply call or write to: BILL TRACY

MIDWESTERN MACHINERY
2848 PLEASANT AVE. SOUTH
MINNEAPOLIS, MINN 55408
612-825-4461 612-825-4477
(17-26)

MANUFACTURING

We are a medium sized west coast manufacturer of precision mechanical products for aerospace, marine and industrial applications and have the following opportunities available:
MECHANICAL ENGINEERS
PRODUCTION SUPT.
PC SUPERVISORS
FOREMAN M/F
INDUS/MFG ENGINEERS
If you are interested in exploring these opportunities forward resume to:
SARGENT INDUSTRIES
2533 E. 56TH STREET
HUNTINGTON PARK, CALIF. 90255
ATTN: MIKE HELTON
Equal Opportunity Employer
(16-22)

BALSUOKIT JUNE 3, 1980

DEMOCRATIC PRIMARY

FRANK R.

POKORNY

COUNTY COMMISSIONER-DEMOCRAT

Steve Sulkowski, Chairman, 3619 E. 47th Street, Cleveland, Ohio 44105

(Atkelta iš 9 psl.)

iš lengvėlio nėrėsi iš vandenyno, bet netrukus jis prisidengė skysta miglele, tarytum jūrų nėrovės būtų užmetusios dangaus karalienei ant veido vualį. Natalei dingtelėjo saulė esant panašią į Rytų gražuolę, droviai besislapstančią už įmantrių raštu ataugstos uždangėlės. Labai baltų debesėlių padraikos tingiai snūduriavo begalinėje dangaus mėlynėje. Kai šydas nuo saulės veido prasiskleidė, ji bloškė per vandenyną sidabrinį taką iki pat kranto. Natalei dingtelėjo pagunda pasileisti tuo taku į saulėtekį ir paklausti motiną saulę, kaip ji turinti pasiegti... Su ta mintimi dailininkė pašoko nuo smėlio, nusimetė chalata ir, ištisus rankas, puolė į vandenį.

Plaukikė ji buvo gera. Tvirtais, grakščiais rankų mojis ji yrėsi tolyn nuo kranto. Kūno mankšta jai išblaškydavo dvasios nerimą. Kai dailininkei užeidavo bloga nuotaika, ji maudydavosi mokyklos baseine. Nuplaukusi gerą gabalą, Natalė atvirto aukštelininka ir ilsėjosi godžiai alsuodama vėsiu ryto oru ir klaidžio-dama akimis po padangę. Ji aistringai maloninosi vėsių aštrių bangelių glamonėjama, tarytum motina gamta ją būtų glosčiusi švelniais piršteliais — jai dingtelėjo. Ir jai dingojosi, kad krantas ir jos išgyvenimai liko kažkur labai toli ir kad ji pateko į kitą pasaulį: į rūpestingą motinos gamtos prieglobstį. Natalė įsiklaus ir tartum girdi, kaip dievaitė Jūratė ir Eglė žalčių karalienė patyliai, intymiai šnabžda iš jūros gelmių:

— Būk laisva! Neaukok ateities dabarčiai, aukok dabartį ateičiai. Tu nebūsi laiminga ištekęjusi. Mes su Egle irgi mylėjom, o kaip pasibaigė mūsų meilės? Mes žinom, kas tavęs laukia. Geriau nebegrįžk į krantą: leiskis gilumon

į mūsų gintarinius rūmus! Leiskis!...

Tas šnabždesys ją hipnotizuoja, ją vilioja slaptinga gelmių tyla, jai švysteli puiki gintarinė piliis, į kurią taip lengva patekti, ją pradeda apimti neįjėga... Natalė susiima, pasipurto ir iš visų jėgų ima irtis į krantą. Ji dar girdi, kaip kikena jūros gelmės:

— Tu dar grįši pas mus! Dar grįši!...

Išbridusi į krantą, ji pagriebė chalata ir kone tekina parbėgo į motelį. Ant stalo buvo paliktas Alkio raštelis, kad jis einas į Miesto Savivaldybę pasiteirauti, kada ir kaip bus galima susituokti. To paties raštelio apačioje ji prirašė keletą žodžių, jog labai svarbiu reikalu turinti ko greičiausiai grįžti į miestą. Susimėtusi į lagaminą daiktus, persirengusi, Natalė išbėgo į gatvę, pasišaukė taksį ir liepė važiuoti į aerodromą.

Dailininkė pabudo iš savo atsiminimų liūd-nai šypsodama.

— Tada aš kažką paaukojau, bet ar turėjau aukoti? — ji mąstė. — Jei būčiau šalčiau pagalvojus, gal nebūčiau bėgus: gal būčiau atramdzius savimeilę ir ištekęjus už Alkio. Jei nebūčiau galėjusi sugyventi, būčiau persiskyrusi, bet būčiau turėjus vaiką, o dabar... Taip pasibaigė mano jaunystės audra, bet ar ji pasibaigė? — dailininkė atsiduso iš širdies gilumos ir, nugėrusi didelį gurkšnį iš taurės, vėl mintimis grįžo į praeitį.

Kai ji pasijuto pastojusi, vėl atsidūrė kur kas painesnėje kryžkelėje, kaip ryždamasi palikti mylimąjį. Jai buvo keletas išeičių: ji galėjo grįžti pas Alkį, prašyti atleidžiamą ir susituokti, bet savimeilė neleido žemintis, o kita vertus, menininkės pašaukimo dėl šeimos vis vien atsisakyti nenorėjo; ji galėjo auginti vaiką vie-

na, bet čia vėl jos menininiai pasinešimai būtų susidūrę su didelėmis kliūtim.

— Bebėgdama nuo vilko, užpuoliau ant meškos. Man, kaip menininkei, vaiko auginimas bus nepakeliama našta, — ji tada galvojo.

Pagaliau Natalė gerai žinojo paslaptį iškilsiant aikštėn anksčiau ar vėliau. Gal ji nebūtų išsigandusi būdama apšaukta mergvaikio motina, bet ją nupurtė šiurpas pamanius, kaip tą žinią sutiktų tėvai: motina gal ją suprastų ir atleistų, bet tėvas niekad nedovanotų ir greičiausiai išvytų iš namų. Galiausiai ji galėjo išvažiuoti į kitą miestą, pagimdyti ir atiduoti naujagimį įsūnyti, bet kaip ji išlaikys paslaptį iki gimdant? Pagaliau jai pasitaikė gera progą vaiku nusikratyti: tolesniame mieste buvo rengiama jaunų dailininkų darbų paroda. Natalė išvažiavo su savo paveikslais: kol paroda truko, ji turėjo pakankamai laiko pasidaryti abortą...

Nusikračiusi, kaip ji tada samprotavo, visomis jaunystės kvailybėmis ir paaukojusi menininkės meilę ir vaiką, Natalė pasijuto turinti laisvas rankas pradėti menininkės karjerą niekieno nebetrukdoma. Jokių naujų meilės nuotykių ji nebeieškojo. Inž. Ignas Norytis, tėvo draugas, buvo žymiai už ją vyresnis, bet geras rūpintojas, nes užėmė aukštą vietą didelėje bendrovėje, kuri turėjo išblaškytų skyrių po visą pasaulį. Didelių vestuvių ceremonijų ji nenorėjo, susituokė kukliai ir tuojau medaus mėnesiui išvažiavo į Europą, kur vyras buvo paskirtas dirbti viename bendrovės padalinyje.

Natalė džiaugėsi ir sveikino save, kad sugebėjo lankyti geriausius meno muziejus ir galerijas, dalyvauti su savo darbais meno parodose, susitikinėti su kitataučiais dailininkais ir t.t.

(Bus daugiau)

UŽTEKO JUOKŲ IR DAINŲ

Gražų, truputį linojanti gegužės 17 d. vakarą, Chicago Lietuvos Tautiniuose Namuose vyksta Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos sk. pavasario balius. Renkasi jo dalyviai. Pas visus šilta, šeimyniška nuotaika. Vakaro rengėjai, skyriaus valdyba ir jos tartininkai rūpestingai sutinka, nurodo stalus, numokestina ...

Susėdama be jokių įžangų,

kalbų ar prakalbu, tik paskiruose staluose mezgasi pokalbiai, aptariami įvykiai. Dar valandėlė ir servuojama salotos, šilta vakarienė. Vikriai ir skubos žingsniais iš virtuvės į salą gėrybes gabena Tiana Trimakaitė. Tarp stalų su šypsenomis veidais sukinėjasi Ritas Pavilionis, klausdamas ko dar kuriam stalui trūksta ... Mat LTN šeiminkas B. Kasakai-

Jaunimo Centro Chicagoje naujosios tarybos atstovai posėdžiauja. Iš kairės: kun. J. Vaišnys, S. J., valdybos pirm. I. Kriauciūnienė, A. Vaičaitis, M. Ambrozaitienė, D. Bartkuviene, J. Jasaitis ir H. Laucius.

V. Jasinevičiaus nuotr.

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

7 1/4% — 6 metų su \$1,000, minimum.

7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.

6 3/4% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.

6 1/2% — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaitom įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.C.

Saint Anthony Savings

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

PUIKIAUSIUS KAILIUS

rasite tik pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

185 N. Wabash Ave.
Chicago, Ill. 60601
Antrame aukšte.

Telefonai:
krautuvės: (312) 263-5826
namų: (312) 677-8489

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai
6845 SOUTH WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta

Tel. 737-8600 737-8601

9837 SOUTH KEDZIE AVENUE

EVERGREEN PARK, ILL. 60642

Tel. 422-2000

TOOL & DIEMAKERS,

First Class, also

MOLD MAKER

Exp. on E.D.M. or Pantograph.

All Benefits.

LONG ISLAND CITY

(212) 392-3570

(20-24)

DRAFTSMAN

exp'd in store interiors and architectural woodwork. Also

WOODCABINETMAKER

Assembler and benchman. Top pay & fringes. Call HINZMANN & CO.

212-855-4060

(20-26)

Wanted Experienced

DIESEL MECHANIC

General Truck-Lease Inc. needs diesel truck mechanic in Washington, Pa. Take care of small fleet of tractors & trailers, 1 man shop. Good pay, benefits & transp. furnished. Send resume to General Truck Lease Inc. Suite 101, 12 Perimeter Park Drive, Atlanta, Georgia 30341. (16-25)

OPPORTUNITY OF JOURNEYMEN

OR 1ST CLASS SKILLED

MOLD DESIGNERS

and

MOLD MAKERS

To work and live in sunny Fla. First class thermostat & thermoplastic experience. Steady employment and many benefits. Non automotive. Apply call or write to

KEMPA INDUSTRIES INC.

201 Southeast Clearmont St.

Palm Bay, Fla. 32905

305-727-8444

(22-25)

Issue 7 reiškia
daugiau bibliotekų
už mažiau taksų
Balsuokit 'Yes'.

Citizens for the Cleveland Public Library.

Dorothy Fuldheim, Chairman

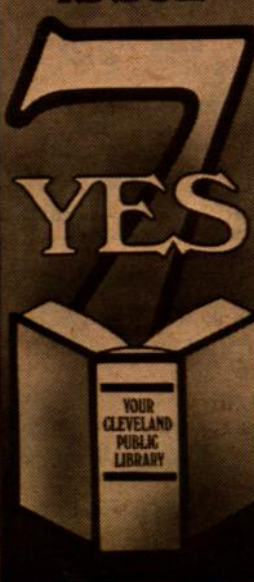
Lucretia Stoica, Vice Chairman

320 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44114

Remia:

Congressman Mary Rose Okar (20th District) • American Association of Retired Persons • Catholic Big Brothers & Sisters • Cleveland Exchange Club • Cleveland Society for the Blind • Collinwood Arts Center • Community Relations Board • Good Samaritan Youth Center • Jewish Vocational Service • Kathryn R. Tyler Neighborhood Center • Lee-Seville-Miles Citizens Council • Mt. Pleasant Youth Action Council • Neighborhood Centers Association • Senior Citizens Resources • St. Mary Seminary Library • United Services Organization, Inc. • WZAK-FM 93 • Citizens' League • The Plain Dealer • Child Guidance Center • Greater Cleveland Growth Assn. • Cuyahoga County Barr Assn. •

ISSUE

Nationwide is on your side

• APDRAUDOS reikalais

geriausius patarnavimus

gausite kreipdamiesi į Z.

Obelenį, tel. 531-2211.

Lietuviai respublikonai dalyvavo tautinių grupių tarybos suvažiavime Clevelande gegužės 16-18 d. su meru George Voinovich. J. Urbono nuotr.

CLEVELANDO PARENGIMAI

- GEGUŽĖS 31 D. Abiturientų balius.
- BIRŽELIO 1 d. — Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokslo metų pabaigimas.
- BIRŽELIO 1 D. ALT S-gos Clevelando skyriaus 30 metų sukakties minėjimas su paskaita, menine programa ir vaišėmis Lietuvių Namų viršutinėje salėje.
- BIRŽELIO 8 D. Lietuvių Namuose Onos Mikulskienės kančių muzikos studijos mokinių 8-tas recitalis.

• BIRŽELIO 15 D. ALTO tragiško birželio minėjimas.

• BIRŽELIO 28 D. Los Angeles jaunimo sambūrio spektaklis Viva Europa šv. Jurgio parapijos salėje.

• LIEPOS 20 D. Pensininkų gegužinė parapijos sodelyje.

• LIEPOS 27 D. Žalgirio šaulių kuopos tradicinė gegužinė.

• RUGPIŪČIO 9-10 D.D., Šaulių S-gos kultūrinis savaitgalis Lietuvių namuose.

• RUGPIŪČIO 17 D. 12 val. L.K.V.S. "Ramovė" Clevelando skyrius rengia pobūvį "Karys" žurnalui paremti. Lietuvių namuose viršutinėje salėje.

• RUGPIŪČIO 30 D. Sporto užbaigtųjų parengimas. Rengia Kar. A. Juozapavičiaus šaulių kuopa.

• RUGSĖJO 1 D. Lietuvių Klubo piknikas Croation Picnic Ground.

• RUGSĖJO 27 D. Dirvos 65 metų jubiliejinis balius.

• SPALIO 12 D. Kultūrinėje popietėje solistai Stasys Baras, Danutė Stankaitytė, Jonas Vaznelis. Rengia Dievo Motinos parapija.

• SPALIO 25 d. Lietuvių Amerikos Piliiečių Klubas banketas.

• LAPKRIČIO 9 D. Dievo Motinos parapijos kultūrinė popietė.

• LAPKRIČIO 15 D. 7 val. vakare, L.K.V.S. "Ramovė" Clevelando skyrius rengia kariuomenės šventės minėjimą, Lietuvių namuose, viršutinėje salėje.

• LAPKRIČIO 22-23 D. Lietuvių Dienos. Rengia LB Clevelando apylinkės valdyba.

• Gruodžio 7 d. Dievo Motinos parapijos kultūrinė popietė.

TOOL & DIE MAKER

Permanent position with established hardware mfr. Experience in making dies for small metal stampings from samples or drawings. Full or part time work. Full benefits. Phone 301-483-3402 (21-23)

MEN WANTED

Part Time openings for mature adults. Hours 7 A.M. to 10 A.M. 5 days per week. Car necessary. Call Mr. VAN TINDALL or Mr. WILLIAMS 301-539-5344 (21-22)

MACHINIST, bridgeport, milling and lathe. Small shop. DeJohn Machine Co., 101 Hudson St., Garfield, N. J. 07026. 201-773-7667. (21-24)

NIGHT SHIFT — Grinder, blanchard or G & L. Miller borer. Experienced preferred or machine operator inclined. Excellent pay & benefits. National Corp. Phone 201-687-3322 Mr. Wunder or Mr. Kregg. (21-25)

LATHE ROUND IN SERTS 1ST CLASS FULL BENEFITS RETIREMENT PLAN
N. J. CARBIDE
157 Mallory Ave.
Jersey City, N. J.
201-434-1210 (20-24)

TOOL & DIE MAKER

Permanent position with established hardware mfr. Experience in making dies for small metal stampings from samples or drawings. Full or part time work. Full benefits. Phone 301-483-3402 (21-23)

MEN WANTED

Part Time openings for mature adults. Hours 7 A.M. to 10 A.M. 5 days per week. Car necessary. Call Mr. VAN TINDALL or Mr. WILLIAMS 301-539-5344 (21-22)

MOVING TO COLORADO?

We have need for service technicians with pride, knowledge, a positive attitude and a willingness to work. If you have over 3 years of experience in two of the following we want to talk to you.
REFRIGERATION Electronics
AIR COND. PNEUMATICS
HEATING BOILERS
VENTILATION

We offer the highest open shop wages, paid medical, uniforms, paid vacations, truck, paid sick days & good management.
Join The Young Growing Company - Pride Built
HVAC SERVICE, INC.
4045 Elati St, Denver, Col
303-455-5226

RITA MATAS

ISTAIGOS ADMINISTRATORĖ
REALTOR®
MLS®

TURNER REALTY
501 East 185 St.
Euclid, Ohio 44119
Phone: 486-2530

Esame registruoti pilnateisiais nariais trijose skirtingose Multiple Listing įstaigose:
CMLS — Cuyahoga County (Cleveland & Suburbs)
LCMLS — Lake County
RMLS — United States

Todėl galima triskart plačiau skelbti Jūsų parduodamą nekilnojamąjį turtą. Tuo reikalu kreipkitės į bet kurį mūsų bendradarbių.

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING
Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽINGAI.
Dengiame stogus apartamentams, įmonėms, krautuvėms. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA
936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamotojai. Nelaimės valandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

MOKAME AUKŠČIAUSIĄ NUOŠIMTĮ

UŽ SANTAUPŲ PAŽYMĖJIMUS

6 1/2% įnešus \$100
12 mėnesių

6 3/4% įnešus \$100
30 mėnesių

7 1/2% įnešus \$100
48 mėnesiams

7 3/4% įnešus \$100
72 mėnesiams

Indėlius galima išimti bet kuriuo laiku. Tačiau už taupymo pažymėjimus, kurie išduoti 1979 m. liepos 1 d. vieniems metams ar ilgiau, nuošimtis nebus mokamas už 6 mėnesius, jei juos išimsime anksčiau nustatyto laiko. Jei indėliai deponuoti tik metams ar trumpesniai laikui, tada nuošimčiai nebus mokami už 3 mėnesius, išėmus juos anksčiau nustatyto laiko. Šiuo atveju už išimtą sumą bus mokami tik reguliarūs taupymo nuošimčiai.

PATOGIAUSIAS TAUPYMO BŪDAS REGULIARI TAUPYMO KNYGUTĖ

Už įnašus mokame

5 1/2%

Nuošimtis apskaičiuojamas kiekvieną dieną ir išmokamas metų ketvirčiais.

SANTAUPŲ SĄSKAITOS APDRAUSTOS IKI \$40,000.

PASKOLAS NAMŲ PIRKIMUI.

Superior Savings
AND LOAN ASSOCIATION

ATIDARYTA SEPTADIENIAIS. Uždaryta pirmadieniais.

MAIN OFFICE

798 East 185th Street
481-3008

32800 Center Ridge Road 13515 Euclid Ave.
779-5915 681-8100

14406 Cedar Ave.
381-4280

ISSUE **5** IS FOR YOU

Issue 5 nepriklauso jokiai specialiai suinteresuotai grupei. Tai yra Jums, nesvarbu kur gyvenate Cuyahoga apskrity.

Tai yra tik keletas patarnavimų pagrįstų Issue 5:

- Burn Treatment Center
- Emergency Ambulance Service (CMED)
- Poison Control Center
- Treatment for emotionally disturbed children
- Community mental health services
- Foster care and adoption for abused and abandoned children

Vote **FOR** Issue **5**

Vote for you

June 3, 1980

The 4.4 Mill Health and Human Services Issue

County Action Committee, Wm. D. Ginn, Chairman, 2970 Carlton Road, Shaker Heights, Ohio 44122.

**CUYAHOGA APSKRITIES
LIETUVIŲ DEMOKRATŲ
KLUBO REMIAMI
KANDIDATAI**

Birželio 3-čios dienos pirminiuose rinkimuose Jūs turite teisę prašyti Demokratų sąrašo, jei anksčiau neesate balsavę pirmi-
niuose rinkimuose.

**UNITED STATES SENATE
JOHN H. GLENN**

**COURT OF APPEALS
EDWARD F. KATALINAS
H. ANTHONY MAROLT**

**COMMON PLEAS
BURT GRIFFIN
ALBIN LIPOLD
ANDREW PUTKA**

**JUVENILE COURT
ANGELO J. GAGLIARDO**

**SHERIFF
GERALD McFAUL**

**TREASURER
FRANCES GAUL
(write in slot 47)**

**CLERK OF COURTS
GERALD FUERST**

**STATE REPRESENTATIVE — 18th DISTRICT
JOHN C. VANIK**

Šį skelbimą Jūs galite pasiimti į balsavimo būstinę.
Liet. Demokratų Klubo apmokėtas politinis skelbimas.
18009 Lake Shore Blvd., Cleveland, Ohio 44119
Jonas Nasvytis.

• Mark McEroy, demo-
kratas, kurio perrinkimą
į county recorder remia
tautybės, nuo 1963 metų
šiam poste pasižymėjo są-
žiningumu ir jo įstaiga pri-
pažinta pavyzdžiausia vi-
soje Amerikoje. Jis pasižy-
mėjęs kaip geriausias etni-
kų draugas.

• Frank R. Pokorny, kan-
didatuojas į County Com-
missioner, yra remiamas
tautybių, nes turi patyrimą
ir rūpinasi tautybių reika-
lais. Jis kandidatuoja kaip
demokratas.

• APDRAUDOS reikalais
geriausius patarnavimus
gausite kreipdamiesi į Z.
Obelenį, tel. 531-2211.

• PATRIA prekybos na-
muose, 794 E. 185 St., Cle-
velande, yra didelis pasirin-
kimas vietinių ir importuotų
maisto produktų. Įvairių
skanumynų, lietuviškos juo-
dos duonos, o dovanų sky-
riuje yra gintaro, plokšte-
lių, audinių, knygų ir lietu-
viškų sveikinimo kortelių.
Prašome atsilankyti. Telef.
531-6720.

COOKS — For Rockville
area Country Club, 2½
yrs. exper. Call 301-929-
1700 for appt. between
10-5 p. m. (19-22)

**IMMEDIATE OPENINGS FOR
REGISTERED NURSES
AND**

LICENSED VOCATIONAL NURSES
to work and live in a small congenial
community & hospital. For all shifts.
Benefits include, paid vacation, and
sick leave, paid insurance plan, 6
holidays, and longevity pay, plus one
meal on duty. Apply call or write to
Director of Nurses
**EDWARDS COUNTY MEMORIAL
HOSPITAL**
P. O. Box 38
Rock Springs, Texas 78880
512-683-2315 (22-31)

**WANTED AT ONCE JOURNEYMEN
OR 1ST CLASS SKILLED**

**TOLLMAKERS
MACHINIST
SET-UP TECHNICIAN**

Now hiring top skills, minimum 4
years experience in comparable shop
work, make own set-ups, provide own
tools. Set-up technician, must be ex-
perienced in the operation of TRAUB
single automatics. Call 601-896-5427,
or write: Personnel Mgr., GULF
COAST TOOL & DIE, P. O. BOX
7156, Gulfport, MS. 39501. (22-24)

TELLER

**WORK
NEAR HOME**

East and West Side
Openings

Permanent Part Time

TELLER TRAINEES

- EXCELLENT SALARY
- PAID VACATION
- PAID HOLIDAYS
- PAID LIFE INSURANCE
- FREE CHECKING ACCOUNT

If you have good math aptitude,
work well under pressure and
have some experience working
with money in the past, we want
to talk with you.

Apply in person, 15th floor of
our tower complex, Personnel
Department.

AMERITRUST
900 Euclid Ave.
Cleveland, Ohio 44115

An Equal Opportunity Employer
M/F/H

**Kaip amerikiečiai mes susiduriame
su kai kuriais sunkiais pasirinkimais.
Vienas pasirinkimas yra lengvas...**
DENNIS E. ECKART i Kongresa.

Endorsed by:

The Cleveland Press
The Plain Dealer
Congressman
Charles A. Vanik

**US CONGRESS
Eckart**
DEMOCRAT-22nd DIST.
ISSUED AND PAID FOR BY ECKART FOR CONGRESS
COMMITTEE, 26111 BRUSH AVE., EUCLID, O. 44132
Lil Janis and Tony Laurienzo, Co-ch's.

**On June 3,
Vote For ISSUE 6.**

Cuyahoga Community College Renewal Levy
for continuing educational services.

**It won't raise your taxes.
Makes sense for
everyone.**

Citizens Committee for Cuyahoga Community College Levy Renewal,
Judge Alvin (Buddy) Krenzler, and Judge Thomas O. Matia, Co-Chairmen.
700 Carnegie Avenue, Cleveland, Ohio 44115. 822-1461.

**PIRM NEGU IEŠKOSITE
DARBO,
SUSIRASKITE CUYAHOGA
COMMUNITY COLLEGE.**

Praėjusiais metais 90% Cuyahoga Community
College baigusiu studentų, kurie ieškojo darbo,
buvo pasamdyti

Ateinančiais metais jūs galite būti vienu iš jų.

CCC siūlo kvalifikuota mokslinimąsi, kuris ga-
li paruošti karjerai per trumpą laiką metus ar dvie-
jus. Mokslas kainuoja apie 2 dol. per dieną pilnu
laiku. Ir trijuose skyriuose (East, West ir Metro)
jūs galite pasinaudoti CCC nežiūrint kur begyen-
tumėte.

Cuyahoga Community College. Jeigu jūs no-
rite pagerinti poziciją savo gyvenimo, tai yra vie-
ta pradžiai.

Cuyahoga Community College

A real education for the real world.
EASTERN METRO WESTERN Non-Credit Personal Development
464-3535 241-5365 842-7773 241-5399

Summer Quarter Registration ends June 20. Classes begin June 23.

IŠRINKITE...

TEISĖJĄ ANGELIO J.

GAGLIARDO

JUVENILE COURT TEISĖJU

JANUARY 2nd, 1981 TERM

**Sąžiningas — Gabus — Turintis daug
patyrimo.**

- * JUDGE OF THE JUVENILE COURT (1963 to date)
Chief Probation Officer - Cleveland Municipal Court (1953-1962)
Instructor, Western Reserve Law-Medicine Center (1958-1963)
Assoc. Professor of Law, Cleveland-Marshall Law School (1952-1958)
- * OHIO SUPREME COURT AWARDS FOR SUPERIOR AND OUTSTANDING
JUDICIAL SERVICE
- * CHAIRMAN, ADVISORY COMMITTEE, THE OHIO SUPREME COURT ON
JUVENILE RULES AND PROCEDURE
- * PRESIDENT-OHIO ASSOCIATION OF JUVENILE COURT JUDGES (1977-1978)
- * TRUSTEE-NATIONAL COUNCIL OF JUVENILE & FAMILY COURT JUDGES
(1979 to date)
- * RECIPIENT OF MANY CIVIC AND COMMUNITY AWARDS
- * EDUCATION:
Graduated from Case-Western Reserve and Cleveland-Marshall Law
School with highest honors.
Master Degree in Social Work, Case-Western Reserve University-School
of Applied Social Sciences.

Gagliardo for Judge Committee, James E. O'Meara, Chairman,
15411 Marlene Avenue, Cleveland, Ohio

**PATOGIAUSIOS SĄLYGOS
KELIONĖMS Į LIETUVĄ**

Mes taip pat specializuojamės kelionių orga-
nizavime po visą pasaulį ir parūpiname bilietus
keliaujant Amerikoje.

Mes paruošiamės jums atostogų planus.

Užiekit pas mus ar skambinkit telefonu dėl
smulkesnių informacijų.

EUROPA TRAVEL SERVICE, INC.

911 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119
Tel. (212) 692-1700

**JOHN F. KENNEDY — jis galvojo, kad ji buvo
geriausia jo štabe Baltuose Rūmuose. Ji yra ge-
riausia!**

Išrinkit...

**BETTY WILLIS
RUBEN
JUDGE
JUVENILE COURT**

Remiama:

- Cosmopolitan League
- UAW • Polish Amer-
ican Club Inc.
- Cuyahoga County
Democratic Party

Paid for by Committee to Elect Betty Willis Ruben Juvenile Court
Judge, G. Abakumov, Chmn., 75 Public Square, 44114

MINĖS 30 METŲ
SUKAKTĮ

Birželio 1 d. 4 val. p. p. Tautinės S-gos Clevelando skyrius ruošia 30 metų nuo skyriaus įsteigimo sukakties minėjimą. Minėjimas įvyks Lietuvių Namų viršutinėje salėje.

Programoj: po atidarymo, inž. J. Jukūno, žymaus Tautinės S-gos veikėjo ir buv. pirmininko iš Chicago, kalba. Meninėje dalyje — pianistas A. Smetona. Toliau seks vaišės — kokailliai, šilta vakarienė, kava, baras.

Įėjimo auka \$5.00 asmeniui.

Iš visuomenės svečiai maloniai laukiami. Skyriaus narių dalyvavimas būtinas.

ALT S-gos Clevelando Skyriaus Valdyba

• Teisėjas Edvardas Katalinas kandidatuoja į Apeiacinį teismą 8-tam distrikte. Šį savo siekį jis remia ilga praktika viešoj tarnyboje. Sąžiningai išdirbęs penkis terminus teisėjo pozicijoje sudarė rimtą pagrindą spaudai bei viešom organizacijom jo siekiamai pozicijai jį rekomenduoti.

Jį rekomenduoja: Cuyahoga County Hungarian Democratic Club, Polish Americans, Lietuvių Demokratų klubas, Baltic League, Democratic Cosmopolitan League, Greater Cleveland Bar Association ir Citizens League.

Tad remkime šį lietuvių kandidatą už jį balsuodami.

• Clevelando viešosios bibliotekos, kurių yra 34 skyriai, paliestos infliacijos, reikalingos paramos. Tam kviečiami visi balsuoti už Issue 7, kas nedaug padidins mokesčius, bet sustiprins bibliotekas.

Pirmą kartą Clevelande! 1980 m. birželio 28 d., šeštadienį, 7 v.v.

Šv. Jurgio parapijos salėje

Los Angeles lietuvių jaunimo sambūris

iš 40 asmenų pristatys spektaklį

Bilietai gaunami Lietuvių Namuose, Patrijoje, pas I. Civiškiene tel. 481-0162, N. Rukšienę — 486-8204 ir J. Taorienę — 531-9491.

Bilietai 7 dol. Pensininkams ir studentams 5 dol. Mecenatams 25 dol. porai.

Prie bažnyčios automobilių pasistatymo aikštėje bus policijos apsauga.

Rengia Neringos tunto vyr. skautės.

• Šv. Jurgio parapijos metinis susirinkimas įvyks birželio 8 d., sekmadienį, po 10:30 pamaldų parapijos salėje. Susirinkime bus renkama pusė Parapijos Tarybos narių ir svarstomi kiti parapijos reikalai.

Nuo gegužės 1 d., vyskupo paskirtas, parapijoje darbuojasi kun. Juozas Bacevičius, kuris, klebonui kun. Baliui Ivanauskui išėjus pensijon, numatomas parapijos klebonu.

Parapijos susirinkime prašomi visi parapijiečiai gausiai dalyvauti.

slo metų pabaigimas įvyks sekmadienį, birželio 1 d. Iškilės prasidės 9:45 val. ryto prie paminklo DMNP bažnyčios aikštėje, kur abiturientai padės gėlių puokštę. Nuo paminklo mokiniai organizuoti eis į pamaldas. Mokslo metų pabaigimo aktas įvyks 11:30 val. parapijos didžiojoje salėje. Po akto bus vaišės parapijos kavinėje.

Visi Clevelando ir apylinkių lietuviai kviečiami drauge su jaunimu apvainikuoti mokyklos 23-uosius mokslo metus.

IŠ ATEITIES KLUBO VEIKLOS

Clevelando Ateities Klubas metinis susirinkimas įvyko gegužės 18 d. Klubas pirm. J. Čyvo pakviestas, dvasios vadas kun. G. Kišauskas pasakė prasmingą įvadą malda. Po to pirmininkas padarė pranešimą apie praėjusių metų veiklą. Pažymėtina nesenai praėjusi šeimos šventė: sol. V. Verikailio ir seserų K. ir I. Kuprevičiūčių sėkmė ir pavykęs koncertas ir sekmadienio akademija. Dėkojo visiems už talką. Ypatiną padėką buvo pareikšta N. Balčiūnienei, G. Ješmantienei ir O. Kliorytei, darbuotojoms su jaunimu.

Įdomiausia šio susirinkimo programos dalis — buvo dr. A. Čepulio pašnekės. Jis kalbėjo apie vėžio ligą. Trumpai, bet vaizdžiai aptarė dažniausiai pasitaikančias vėžio ligos formas, bei jo gydymo būdus. Labai gyvas diskusijas sukėlė besiklausantiems dr. Čepulio pastatyti klausimai. Kas darytina, jei šeimos artimieji prašo daktarą nepasakyti ligoniui, kad jis sergąs nepagydoma vėžio liga? Arba pasak dr. Čepulio — mums neaišku kartais ko žmonės labiau bijo, mirties ar vėžio?.. Kai ligonis sužino kad jis turįs nepagydomą ligą, pastarasis atsidusęs atsako: "Ačiū Dievui, kad ne vėžys". Dr. Čepulis pabrėžė, kad katalikui mirtis neturėtų būti baiminga. Tikinčiam į pomirtinį gyvenimą, mirtis yra gyvenime dalis, belieka tik laiko klausimas.

Ateities Klubas labai dėkoja dr. A. Čepuliui, už taip įdomiai prarastą pašnekės. Pasiūlymas, kad toks pašnekės būtų gera suruošti platesniu mastu visuome-

nei, tikėkime, kad naujai išrinktos valdybos bus įtraukta į jų ateities planų sąrašą.

Į valdybą buvo išrinkti: R. Bridžius, E. Alšėnienė, Vl. Čyvas, O. Banionienė ir S. Akelaitienė. Sveikiname juos ir linkime sėkmės.

D. Čipkienė susirinkimą painformavo apie Lietuvių Katalikių Moterų Organizacijų Pasaulinės Sąjungos veiklą, prašydama visus jų darbą paremti, nors maža metine auka. Šios organizacijos Clevelando atstovė — K. Vaičeliūnienė. (dė)

• A. A. Vytautas J. Senkus mirė š. m. gegužės 7 d. nuo širdies smūgio, sulaukęs 60 m. amžiaus. Palaidotas Holy Croll kapuose. Nuilūdime liko žmona Hedwig, sūnus Randolph, dukra Regina ir Lietuvoje brolis ir dvi seserys.

Velionis buvo baigęs 1941 m. Vilniuje miškininkystės mokyklą ir dirbo miškų žinyboje. Clevelande dirbo Fordo bendrovėje ir apdraudęs bei namų pardavime.

• Issue 5 yra gyvybiniai svarbus Clevelandui. Jį re-

mia meras Voinovich ir visi 18 priemiesčių merai, nes tai pakels sveikatingumo tarnybas ir gyventojų sveikatos apsauga. Demokratų ir respublikonų partijos remia Issue 5 ir kviečia visus už jį balsuoti birželio 3 d.

• Joseph J. Nahra, kandidatas į kongresą iš 22 distrikto, į vakuojančią Charles Vanik vietą, yra Clevelande gimęs ir mokslus ėjęs, bei sukūręs šeimą su clevelandiete, tad jam Clevelando reikalai arti širdies.

Per paskutiniuosius 11 metų jis sąžiningai tarnavo visuomenei, tarnaudamas teismuose. Jo oponentė yra Ruth Miller, kuri atsisakė turėti su juo viešus debatus.

• PERKANT IR PARODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willoughby, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

TAISAU televizijos, radijo ir stereo aparatus, taip pat elektros namų reikmenis, pravedu elektrą. Skambinti po 5-tos val. telef.: 531-2568. (21-22)

• Loreta Čipkutė apdovanojama John Carroll universiteto "Scholastic Achievement Award in Secondary Education". Ji buvo išrinkta kaip labiausiai pasižymėjusi atliekant gimnazijos mokytojos stažą 1979-1980 metų laikotarpy.

Loreta aktyvi skautė ir Clevelando Neringos tunte eina vadovės pareigas.

MOKSLO METŲ PABAIGTUVĖS

Clevelando Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mok-

ŠEŠTADIENĮ, GEGUŽĖS 31 D. 7 V. V.

įvyks 1979 ir 1980 metų

ABITURIENTŲ PAGERBIMO BALIUS

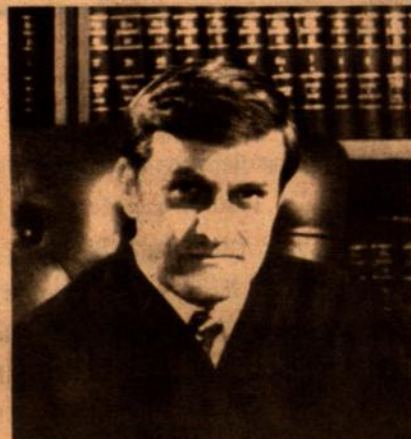
PAVASARIO ŠVENTĖJE

CLEVELANDO LIETUVIŲ NAMUOSE

Programoje jaunųjų talentų pasirodymas, karšta vakarienė, vynas ir kiti gėrimai ir šokiai, grojant Strimačio orkestrui. Bilietai kaina 12 dol. asmeniui. 10 dol. jaunimui (abiturientai — garbės svečiai). Stalus po 10 ar pavieniui užsisakyti pas K. Gaižutį tel. 481-0791 ar A. Butkų tel. 932-9944.

Rengia JAUNIMO KOMITETAS IR JAV LB OHIO APYGARDOS VALDYBA

BIRŽELIO 3 D.
BALSUOKIT UŽ LIETUVI
EDWARD F.
KATALINĄ
VYRIAUSIĄ CLEVELANDO
MIESTO TEISĖJĄ Į
APELIACINĮ TEISMĄ

Edwardas F. Katalinas yra geriausiai kvalifikuotas kandidatas demokratų sąraše. Remiamas Cuyahoga Apskritis ir Clevelando Advokatų Sąjungos, bei Cleveland Citizens League.

Liet. Demokratų Klubas apmokėtas politinis skelbimas.
18009 Lake Shore Blvd., Cleveland, Ohio 44119 Jonas Nasvytis.

NAUJA KRATŲ IR ARSTŲ BANGA LIETUVOJE

Kunigų Alfonso Svarinsko ir Sigito Tamkevičiaus butuose buvo padaryta krata balandžio 19 d. Bent dviejų kitų Tikinčiųjų teisėms ginti komiteto narių kunigų butuose irgi buvo padaryta krata, bet suėmimų nebuvo. Balandžio 15 d. jie buvo perspėti, kad jeigu toliau veiks, tai gali būti suimti ir apkaltinti platinimu medžiagos, kuri šmeižia sovietinę valstybę ir visuomenę.

Iš Vilniaus ateina žinios, kad balandžio 9 ir 17 d. ten buvo padarytos kratos Vito Abručio bute. Paimtas rankraštis, kuriame kritiškai rašoma apie sovietus. Jis neturįs ryšio su kitais lietuvišiais aktyvistais, bet esąs kritiškas sovietų valdžios atžvilgiu. Jis turįs giminių JAV-se.

Vilniuje balandžio 25 ar 26 d. buvo suimtas Jašmantas, apie 50 metų amžiaus. Jis anksčiau buvęs "Komso-molskaja pravda" korespondentas. Jo suėmimas siejamas su Skuodžiu.

Antanui Terleckui sudaryta byla, kuriai duotas numeris 86. Jis esąs kaltinamas antisovietine propaganda ir šmeižimu. Jam grėsia 15 metų bausmė.

Julijui Sasnauskui sudaryta atskira nuo Terlecko byla, kuriai duotas nr. 82. Atrodo, kad jam primetama mažesnė kaltė, negu Terleckui. (E)

• Aleksandra Balčiūnienė, gyv. Santa Monica, Cal., prisiminimui savo vyro a. a. Juozo Balčiūno-Švaisto, papildė Vilties draugijos įrašą, atsiųsdama 1000 dolerių Dirvai paremti.

Vilties draugijos valdyba ir Dirva nuoširdžiai dėkoja už paramą.

PHILADELPHIA

• A.L.T. S-gos Philadelphia skyrius švenčia savo

30-ties metų veiklos sukaktį š. m. birželio mėn. 8 d. Ta proga ruošama gegužinė su akademine programa p. G. A. Dilbų sodyboje — 9611 Cowden St., Philadelphia, Pa. savo nariams su šeimomis, viet. organizacijų atstovams, svečiams bei prijaunantiems. Pagrindiniu kalbėtoju pakviestas buv. ALT S-gos Centro Valdybos vicepirmininkas J. Sirusas. Gegužinės pradžia 1 val. po pietų.

JUNO BEACH

• Apolonija ir Linas Staškūnai prieš dvejus metus pirkė iš Juno Beach kolonijos pradininko Vytauto Tomkaus motelį "Sapphire Sea". Nauji savininkai atsikėlė su dukra Julija ir sūnu Raimundu. Linas Clevelande buvo žinomas namų statybininkas. Čia be tiesioginio motelio aptarnavimo, įsijungė ir į visuomeninį darbą: LB vietos apylinkės valdyboje yra išdininkas ir Juno Beach mieste "Code Enforcement Board" narys, kaip ekspertas statybos srityse kylančiuose klausimuose. Dukra Julija yra mokytoja, savoje srityje dirba ir mokosi, siekdama aukštesnio laipsnio. Be tiesioginių savo pareigų ir mokymosi, ji yra LB Taryboje ir Floridos apygardos narė ir vietos LB apylinkės valdyboje vadovė jaunimo reikalams. Be to kviečiama sutiko būti LZ biuletenio redaktore. Užklausus kas ją paskatino jungtis į lietuvišką, visuomeninį darbą? "Kiekvieno lietuvių yra pareiga dirbti lietuvišką-visuomeninį darbą", atsakė Julija. Raimondas yra baigęs nekilnojamo turto prekybos (real Estate) mokyklą. Šiuo metu atlieka praktiką ir po to atidarys šioje apylinkėje savo įstaigą.

• Danutė ir Rapolas Valodkai, "Sea-Sunrise" Motel savininkai, po gana ilgokų

A. A.

DR. ZIGMAS SABATAITIS

po sunkios ir ilgos ligos šv. Sakramentų sutvirtintas ramiai mirė 1980 m. gegužės 17 d. Paliko nuliūdusius sūnų dr. Gintautą Z. Sabaitį ir šeimą Clevelande, dukrą Nijolę M. Levenson ir žentą New Orleans, anūkus Julie ir Povilą Sabaitčius. Lietuvoje paliko nuliūdusias seseris Oną Prancakaitienę, Mariją Nikžentaitienę ir Marcelę Tamošaitienę. Gedulingos pamaldos buvo atlaikytos D.M.N.P. parapijos lietuvių bažnyčioje Clevelande ir buvo palaidotas 1980 m. gegužės 20 d. Visų Sielių kapinėse.

Sukaktuvinkai Zigmas ir Teofilė Mišauskai (dešinėje) su sūnumi Raimundu ir marčia Zofija.

Mišauskų vedybų auksinė sukaktis

Pasaulyje paskutiniu laiku dvasinės ir moralinės vertybės nukainojamos, nuvertinamos, bet nežiūrint to, visi jų ilgisi. Žmogus, moralinių dvasinių vertybių saugotojas yra pats laimingas ir kitiems tą laimę neša, skleidžia. Vieni tokių, dvasinių vertybių saugotojai, tautinių, religinių tradicijų gėrbėjai yra ir Teofilė ir Zigmas Mišauskai, kurie šiemet atšventė penkiasdešimt vedybinio gyvenimo sukaktį. Tai iš tikrųjų, reta ir garbinga sukaktis.

Sukaktuvinkus Mišauskus pagerbė telegrama pasveikindamas JAV prezidentas J. Carter ir Ponia. Be abejo, jog šis mostas yra ne eilinis, jis turi ir gilesnę prasmę... Prezidento dėmesys Mišauskams gautas nebe jų sūnaus Raimundo nuopelnui šiam kraštui, kuris yra Vietnamo kare nusipelnęs karys, veteranas. Raimundas pats vienas surengė savo tėveliams sukaktuvinę puotą š. m. gegužės 10 d. V. Jonyno puošnioje sodyboje, Indianoje.

Mielus, visada šilta žmogiška šilima spindinčius Mišauskus pasveikinti suvažiovo giminės, draugai iš arti ir toli. Atėjo ir kaimynų gana didelis būrys, jų

tarpe ir didysis humanistas, dr. J. Valantiejus su žmona. Tiek daug tų gražių sveikinimų, linkėjimų buvo, kad pats sukaktuvinkas, Z. Mišauskas padėkos žodyje pasakė: "Tik mirusis gali šitiek daug gražių kalbų išklaisyti, tiek pagyrų pakelti".

Pagrindinę kalbą pasakė sukaktuvinkų senas draugas V. Račkauskas, jis pats ir pravedė oficialią puotos dalį.

Vytautas Račkauskas, iš Cicero, pradėdamas Zigmo ir Teofilės Mišauskų 50 metų vedybinės sukakties pokylį, pažymėjo, kad jis ilgiau, kaip tuos penkiasdešimt metų pažįstas Mišauskus. Su Zigmu jam tekę būti toje pačioje LDS (Liet. Dviratininkų S-goje) ir veikti Jaunalietuvių organizacijoje. 1929 m. gruodžio 25-d. pirmą Kalėdų dieną, Zigmas Mišauskas, su fordu, per užpustytus Kazlų Rūdos miškų kelius daskasė ligi Višakio Rūdos, kur gyveno Teofilė, ir tą patį dieną sumainė aukso žiedus Višakio Rūdos bažnyčioje. Abu atvykę į Kauną, kur Zigmas tada tarnavęs Finansų ministerijoje ir čia gyveno bei aktyviai reiškėsi ne tik sportinėse organizacijose, bet taip pat ir tautinių organizacijų gyvenime. Susilaukę vienturčio sūnaus Raimundo. Per pirmą bolševikų okupaciją, per stebuklą, išvengė Sibiro. Antrą kartą rusams priartėjus, pasitraukė į Vokietiją ir iš jos 1949 metais į JAV. Dirbo Philadelphiaje, vėliau atvyko į Cicerą kur ligi pensijos abu dirbo. Prieš keletą metų abu pasitraukė į pensiją ir apsigyveno savo namelyje lietuviškame Union Pier. Prie visų gerų savybių Mišauskai turi ir sau kenkiančių silpnybių, tai jų nepaprastas vaišingumas ir dosnumas. Tūkstančius dolerių kainavo siuntiniai į okupuotą Lietuvą. Ne vien savaitgaliais jų svetinguose namuose pilna

svečių, puikiausiai ir gardžiai vaišinamu. Dėlto jie nesusikrovė turty, bet įsigijo meilę ir pagarbą visų juos pažįstančių. Tačiau ši sukaktis turi išskirtinę reikšmę. Juk, pastarasis 50 metų laikotarpis esąs pats žiauriausias žmonijos istorijoje. Milijonai žuvę fronte ir užfrontėje. Lietuva netekosi ne p riklausomybės. Mūsų tauta neša skaudžiausią vergiją. Į Sibirą ir iš Sibiro vyksta tautos žudymas. Milijonai šeimų suardyto. Ir štai tas žiauriausias periodas ne tik nepajėgė suardyti Mišauskų šeimos, bet jis taip pat neįstengė Mišauskus priversti atsisakyti gimtojo krašto meilės, patriotizmo. Išlaikyti savo, kad ir sunkiai ištariamą pavardę, išauklėti sūnų Raimundą patriotu lietuviu, kuris gindamas naujos tėvynės Amerikos laisvę nuo komunizmo visur skleidė informaciją apie kenčiančią Lietuvą ir komunizmo pavojų pasauliui. Šitie faktai darą šią sukaktį išskirtinę.

Račkausko pakviestas, Raimundas Mišauskas dėkojo tėvams tokiose sunkiose aplinkybėse išauklėjusiems jį patriotu lietuviu ir pasižadėjo toliau sekti tėvų pavyzdį.

Z. Juškevičienė

OPPORTUNITY FOR JOURNEYMEN INJECTION MOLD MAKERS

Must be able to set up work from blue print & close tolerance. Up to \$12.50 PER HOUR
For top mold makers with 7-10 yrs. experience. Aggressive 20 million dollar per year company with 12 man modern air conditioned shop in rapidly growing state capital. Beautiful weather year round, 3 hour drive to Florida's gulf coast. Relocation fee, moving expenses, excellent benefits. Call collect or write to Roy Kitchens
NATIONAL INDUSTRIES INC.
P. O. Box 3528
Montgomery, Ala. 36109
205-277-1551 (22-28)

WANTED AT ONCE 1ST CLASS
SKILLED
ALL AROUND
MACHINE TOOL REPAIRMEN
Minneapolis, Minn., location. Permanent positions. Good working conditions & benefits. Fully paid insurance. Apply call or write to: BILL TRACY
MIDWESTERN MACHINERY
2848 PLEASANT AVE. SOUTH
MINNEAPOLIS, MINN 55405
612-825-4461 612-825-4477 (17-26)

trukdymų gavo leidimą pristatyti prie motelio sau gyvenamą butą.

NEW YORK

ATLIEKA ĮVAIRIUS DARBUS

Antanas ir Edvardas LORENC atlieka visus namų įrengimo darbus medžio, aliuminijaus apkalimo, dažymo, šildymo, stogų dengimo ir k.

Kreiptis šiuo adresu: 84-52 86 Ave., Woodhaven, N. N. 11421. Tel. 212-849-2731 ar 441-2489.

Kalba angliškai, lenkiškai ir ukrainietišškai.